

Cercetările pentru diagnostic arheologic, desfășurate în lunile noiembrie-decembrie 2014, în perimetrul de construcție a variantelor de ocolire a municipiului Târgu Jiu

*Vasile Marinoiu, Daniel Sana,
Radu Petcu, Petre Colțeanu*

Cuvinte cheie: *diagnostic arheologic, centura de ocolire a Târgu-Jiului, situri arheologice, epoca bronzului, epoca dacică, epoca feudală.*

Key words: *archeological diagnosis, Târgu-Jiu beltway, archeological sites, the Bronze Age, the Dacic Age, Feudal Age.*

Abstract

The archeological diagnosis wade between November-December 2014 on Targu Jiu beltway, was carried out on a 22 km length (214 sections) east (between Romanesti and Iezureni) and west (between Romanesti and Slobozia from Targu Jiu).

After the field research 6 new archeological sites were discovered until the present. These sites date back from the Bronze Age time (Glina III and Verbicioara cultures), the Dacia Age (Latène, centuries IInd – Ist b.Chr.) and Middle Age (XIth –XIVth centuries).

All these discoveries enrich the Gorj county archeological dower and contribute to a better knowing of the material and spiritual life for the antic and medieval communities. Their life was mostly favoured by the natural resources offered by the geographical environment.

Diagnosticul arheologic a fost determinat de necesitatea construirii viitorului obiectiv de investiție „Varianta de ocolire a municipiului Târgu Jiu”, proiect ce cuprinde lucrări specifice de construire a unei căi rutiere pe o lungime de aproape 15.000 m, cuprinsă la Est față de municipiu, între Km 0 +000 (în dreptul localității Romanești, la sud) și km 14+909 (în dreptul localității Iezureni, la nord) și pe o lungime de peste 5000 m, la Vest de municipiu, între km 0+000 (Romanești), respectiv km 5+078 (localitatea Slobozia).

De asemenea, proiectul tehnic mai cuprinde un racord al drumului județean DJ 665, prin relocarea variantei Est (în extremitatea nordică), pe o lungime de 1.376,95 m, spre localitatea Curtișoara și de aici mai departe spre Bumbești Jiu sau Novaci.

Diagnosticul arheologic a avut drept scop determinarea prezenței

sau absenței vestigiilor arheologice în zona afectată de proiect și a constatat în executarea de sondaje cu dimensiuni variabile, realizate cu mijloace mecanice (un utilaj de tip buldoexcavator dotat cu lamă de taluz) și manual, sub supravegherea și îndrumarea unei echipe de specialiști, coordonate de un arheolog de la Muzeul Județean Gorj "Alexandru Ștefulescu,, din Târgu Jiu și cu colaborarea a trei arheologi de la firma privată "Vanderlay Arheo,, din Hunedoara.

Proiectul de realizare a variantei ocolitoare a Târgu Jiului s-a finalizat cu variantele care vor asigura legăturile rutiere în partea de sud cu orașul Filiași (DN 66), la est cu municipiul Râmnicu Vâlcea (DN 67), nord cu municipiul Petroșani (DN 66), la sud-vest cu municipiul Drobeta Turnu Severin (DN 67) și la nord-vest cu Băile Herculane (DN 67 D). Amplasamentul variantelor a fost stabilit prin HG 698/2014, fiind considerată o lucrare de utilitate publică, de interes național și implicit de dezvoltare economică a județului Gorj.

Pentru o bună abordare a cercetărilor arheologice în zona respectivă. vom face câteva referiri la cadrul natural al acesteia. Din punct de vedere geografic obiectivul se află în Depresiunea Târgu Jiu – Câmpu Mare, parte componentă a Subcarpaților Olteniei, fiind cuprinsă între paralelele 44° 59' 33" și 45° 06' 09" latitudine nordică și între meridianele 23° 16' 04" și 23° 20' 32" longitudine estică.

Geomorfologic, zona este una de afundare, cu o rețea hidrografică bogată, formată din râul Jiu și afluenții lui, pe stânga Amaradia Mică și pe partea dreaptă Șușița, precum și de numeroase pâraie și izvoare. Dacă Jiul și Șușița au debite relativ constante în tot timpul anului, Amaradia Mică are un curs torențial ce colectează apele din precipitații și pâraiele de pe versanții localităților din amonte, dispuse la NE față de Târgu Jiu. Cu caracter torențial sunt și pâraiele denumite „*hodinăe*” care își colectează apele din pânza freatică de la bazele teraselor a II-a (Dobra, Gornac etc.), formând cursuri temporare.

O caracteristică importantă a rețelei hidrografice din zonă o reprezintă numeroasele meandrări, despletiri de cursuri sau părăsiri de albie. Toate acestea, până la regularizările de cursuri din anii 1970 -1980, au dat naștere unor mlaștini, conuri de dejecție și albie fosile, surprinse de noi în câteva sondaje arheologice.

În ceea ce privește relieful din zona diagnosticată arheologic, acesta este alcătuit în mare parte din lunci și terasele inferioare ale văilor mai sus menționate, cu elevația cuprinsă între 190 și 250 de metri față de nivelul mării.

De-a lungul râului Jiu, care curge pe direcția N –S, se întinde terasa joasă și lunca aluvionară de vârstă cuaternară (holocen), larg dezvoltată pe stânga albiei (E). Formațiunile geologice ce alcătuiesc relieful deluros al zonei sunt de natură pelitică, argilo-marnoasă și aparțin pliocenului din exteriorul Carpaților Meridionali. Depozitele pleistocenului superior, specifice teraselor înalte, se întâlnesc aici în zona de platou de la Est de Târgu Jiu, spre satele Preajba, Drăgoieni și în apropierea Amaradiei Mici, toate având vârsta cuaternară.

Râurile ce curg în zona supusă diagnosticării, formează intrânduri cu terase, favorabile locuirii umane. Cele trei terase săpate de râul Jiu, de-a lungul timpului, sunt; terasa superioară "Ciocârlăul" cu altitudinea de 240 m; terasa medie, cu 20 de metri mai jos (cunoscută și cu numele de Dobra); terasa inferioară (cunoscută cu numele de Obreja), între 205 și 210 m, pe care este situată cea mai mare parte a orașului. Amplasamentul obiectivului pentru care s-a executat diagnosticul arheologic, corespunde ultimelor două terase.

Datorită pânzei freatice de suprafață (între 0,50 – 1,80 până la 3,50 m), în lunca Amaradiei Mici sunt prezente numeroase zone cu vegetație specifică de mlaștină (țipirig, papură etc.) și chiar mici ochiuri de baltă, unde stagnează apa.

Fără îndoială că această situație corespunde unei perioade care cuprinde ultimele trei milenii, aceste caracteristici având o importantă influență asupra prezenței sau absenței structurilor de locuire, respectiv asupra dinamicii și transformării habitatului uman de-a lungul timpului în zona cercetată (s.n.).

Din punct de vedere pedologic, zona este una de depozite aluvionare, cu substrat argilos, galben sau cenușiu. Sub aceste straturi se întâlnesc frecvent zone cu pietriș și nisip, identificate mai ales pe conurile de dejecție ale văilor sau în proximitatea unor albie fosile.

Din punct de vedere climatic, temperatura este una „blândă”, de adăpostire și se datorează apropierii de Carpații Meridionali. În depresiunea Târgu Jiu clima este una temperat continentală cu influențe mediteraneene.

Cea mai mare parte din terenurile intersectate de traseul obiectivului de investiție, sunt ocupate cu pășuni și culturi agricole. Există și câteva perdele forestiere (zăvoaie în luncile râurilor), sau livezi de pomi fructiferi (nuci, meri, pruni - atât pe varianta de est cât și pe cea de vest), ce vor fi afectate într-o mică măsură de lucrările de construire a variantei de ocolire.

Din punct de vedere al cercetărilor arheologice executate în apropierea acestei zone amintim, cercetările arheologice sistematice desfășurate de-a lungul timpului în județul Gorj, începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea (Alexandru Ștefulescu în anii 1891 – 1901, Grigore Tocilescu și Pamfil Polonic în 1897 -1899), dar mai ales cele din secolul al XX-lea (C.S. Nicolăescu-Plopșor în 1937, Grigore Florescu și Espectatus Bujor în anii 1955 – 1956 și 1966, Venera Rădulescu, Luminița Munteanu, Cristian Vlădescu, Constantin Petolescu, Gheorghe Calotoiu sau Vasile Marinoiu în perioada 1972 – 2000 și continuând cu cele din perioada 2001 – 2013 (Vasile Marinoiu și Gheorghe Calotoiu), au semnalat în apropierea zonei afectate de construire a centurilor de ocolire a municipiului Târgu Jiu, existența unor situri arheologice.

Astfel, din epoca bronzului avem reperat și cercetat parțial o așezare (de către Gheorghe Calotoiu cu ocazia lucrărilor de reabilitare a D.N. 66 Târgu Jiu- Petroșani), în punctul "La Lunci", sat Curtișoara (situat de o parte și de alta a șoselei), la cca 1 km nord de limita variantei de ocolire Est. În satul Drăguțești

(comuna Drăgulești), la cca 3 km sud de varianta ocolitoare s-a descoperit întâmplător un depozit de bronzuri.

Din epoca fierului (Halstatt), este semnalată o așezare în satul Preajba Mare (component al municipiului Târgu Jiu), pe un terasă de la răsărit de sat, la cca 2 km est de varianta ocolitoare Est.

Cele mai numeroase situri reperate și cercetate în mare parte, sunt însă cele de epocă romană:

- *villa rustica* situată la sud-est de Târgu Jiu în punctul "Știubeiul lui Ionicioiu", de pe malul stâng al râului Amaradia, la cca 1 km vest de centura de ocolire, varianta de Est (cercetată parțial în anul 1966 de Espectatus Bujor):

- Complexul de fortificații romane de la Bumbești Jiu, oraș Bumbești Jiu;

- Pleșa-Porcenii - *castra aestiva*, pe malul drept al Jiului (cercetat în anii 1978 și 1994 de Constantin C. Petolescu și col. Cristian Vlădescu);

- Pe malul stâng al Jiului, în punctele "Vârtop,, - *castra stativa* cu val de pământ, *thermae* și *vicus militari* și "Gară,, *castra stativa* cu zid de piatră, *thermae* și *vicus militari* (cercetate în anii 1955-1956 de Grigore Florescu și Esp. Bujor, în perioada 1969 - 1982 Esp. Bujor și C.C. Petolescu (de la Institutul de Arheologie din București), în perioada 1983 - 1993 cercetările au fost conduse de col. Cristian Vlădescu (de la Muzeul Militar Național din București), iar în perioada 1994 - 2009 de Vasile Marinoiu (de la Muzeul Județean Gorj "Alexandru Ștefulescu,, din Târgu Jiu).

Aceste situri se află la cca 3 - 4 km nord de limita viitoare centuri de ocolire a municipiului Târgu Jiu, varianta Est.

Tot din perioada romană este semnalată o inscripție în piatră descoperită întâmplător, la sfârșitul secolului al XIX-lea, în Iezureni (localitate componentă a municipiului Târgu Jiu), în imediata apropiere a viitoare centuri de ocolire din zona de Est, precum și unele tezaure de monede romane imperiale de argint, descoperite întâmplător, la Preajba și la Ungureni, comuna Dănești, la cca 1 km est și respectiv 2 km sud de varianta ocolitoare din zona de Est, precum și la Slobozia (cartier component al municipiului Târgu Jiu), varianta ocolitoare de Vest .

Din epoca feudală a fost cercetată (între anii 1981 - 1995 de către Venera Rădulescu de la Muzeul Național de Istorie București), așezarea din secolele XV -XVI, de la Polata, punctul "Câmpul lui Pătru,, de pe malul stâng al râului Șușița, la cca 2 km nord de varianta de ocolire din zona de Vest .

Tot din aceeași perioadă amintim de existența mănăstirii Vișina (cu hramul Sf. Treime), la intrarea în defileul Jiului, ale cărei ruine se păstrează și astăzi. Ea se află situată la cca. 7 km nord de varianta de ocolire din zona de Est și a fost cercetată în anii 1971 și 1972 de către Luminița Munteanu, de la Muzeul Național de Istorie din București.

În desfășurarea diagnosticului arheologic de-a lungul variantelor de ocolire a Târgu Jiului, am urmărit următoarele obiective:

- Determinarea prezenței sau absenței materialelor arheologice, a structurilor, complexelor, artefactelor sau ecofactelor din zona afectată de lucrările de construcție a obiectivului de investiții.
- Avizarea suprafețelor unde diagnosticul arheologic nu a pus în evidență existența unor descoperiri cu valoare istorică.
- În cazul descoperirilor unor vestigii arheologice, s-a urmărit distribuția spațială a acestora (delimitarea siturilor în raport cu obiectivul investiției), stratigrafia zonei, caracterul și starea lor de conservare.
- Evaluarea riscurilor patrimoniului cultural în relație cu implementarea proiectului de construire.
- Elaborarea unor estimări cantitative privind viitoarele cercetări arheologice preventive de pe traseul acestui obiectiv de investiție (necesarul de resurse umane și tipul acestora, utilaje, perioada de timp dedicată cercetărilor etc.).
- Elaborarea unor devize estimative cu privire la costurile viitoarelor cercetări arheologice, preventive și de supraveghere.

În realizarea diagnosticului arheologic, pentru maximum de eficiență am optat pentru o cercetare combinată: invazivă și noninvazivă (perieghetză), precedată de o verificare riguroasă a tuturor datelor disponibile (bibliografice, cartografice, documente administrative și juridice etc.), care fac referire la patrimoniul arheologic al localităților sau care indică un potențial arheologic.

Cercetarea noastră s-a dorit a fi una exhaustivă, menită să acopere cu secțiuni de sondaj o suprafață cât mai mare din cea afectată de proiectul investițional. Problemele legate de mediul natural și antropic (cursuri de apă, căi ferate, șosele, clădiri, rețele de utilități etc.), sau în unele cazuri cele legate de proprietatea privată (nedefinitivarea demersurilor de expropriere), au impus însă adaptarea lucrărilor de diagnostic arheologic la aceste restricții, determinând evitarea unor tronsoane. Lungimea medie a acestora este de cca 150 – 200 m, ajungându-se în unele situații chiar și la 400 m (exemplu: între km 3+900 și 3+500, pe o zonă de livadă și casă). Cu toate acestea, datorită stratigrafiei generale a sectoarelor care indică faptul că ne aflăm în aria unor foste zone inundabile (unde posibilitatea unor descoperiri este extrem de mică), nu considerăm că se impunea în mod obligatoriu realizarea de secțiuni pe aceste segmente. Pentru fiecare dintre segmentele cercetate prin diagnostic arheologic s-a procedat la cercetarea prin perieghetză a suprafețelor ce urmau a fi afectate de lucrări, concomitent cu realizarea de secțiuni cu mijloace mecanice. Secțiunile de sondaj au fost dispuse, în general, la intervale de 50 – 100 m, în ax și alternativ pe ambele laturi ale viitoarei șosele de centură. Densitatea, lungimea și orientarea unităților de săpătură a fost determinată, în mod special, de particularitățile reliefului. Au

fost vizate cu prioritate zonele cu potențial arheologic major; grinduri, terase cu expunere spre sud, zone de confluență ale unor văi etc. Totodată, în zonele inaccesibile (albiile minore ale văilor, mlaștinile și luncile inundabile etc.), s-a procedat la o minuțioasă cercetare de suprafață, toate detaliile fiind consemnate în scris în "Fișa de unitate de cercetare" și prin documentarul fotografic.

În realizarea diagnosticului arheologic, în vederea identificării unor structuri antropice cu valoare istorică, s-au folosit tehnici și metode non-distructive, cum ar fi :

-Studierea atentă a ortofotoplanurilor atașate proiectului de construire – scara 1: 5.000, fotografiile satelitare, precum și hărțile disponibile; – harta lui Fr. Schwanz din 1722, harta - Zweite oder Franziszeische Landesaufnahme, secțiunea Târgu Jiu, 1806 -1869 cu corecturi din 1915; harta Franzisco Josephinischen Landesaufnahme, 1870 - 1880 cu corecturi din 1914; Planurile directe de tragere ale armatei române, secțiunea Târgu Jiu, 1931, 1953, 1956, 1957; România – harta topografică (1982), scara 1:25.000.

De asemenea, s-a realizat o perieghză pe traseul viitorului obiectiv de investiție, acțiune menită să verifice și să înregistreze eventualele anomalii ale reliefului (diferențe de culoare a vegetației, amenajări antropice ale solului etc), sau prezența unor materiale arheologice (ceramică, piese litice sau de metal, resturi materiale de construcție etc.).

Toate acestea nu au condus însă la rezultate notabile, de aceea am recurs la tehnici invazive. Astfel, pe toată lungimea tronsonului, după deminare, au fost executate 214 sondaje stratigrafice realizate mecanic cu un utilaj de tip buldoexcavator cu lamă de taluz, sub directă supraveghere a cel puțin un arheolog. Densitatea, lungimea și orientarea unităților de săpătură a fost determinată de particularitățile reliefului și de marcajele topografice de teren, marcaje realizate cu repere din lemn (țărui), în ax și pe laturi (limite de expropriere), din 50 în 50 de metri. Pentru toate unitățile de săpătură executate cu mijloace mecanice, s-a realizat curățarea manuală a profilelor relevante, în vederea fotografierii și desenării acestora, atunci când descoperirile au impus acest lucru.

La descoperirea unor complexe arheologice, majoritatea surprinse parțial, s-a recurs strict la conturarea manuală a acestora, evitându-se cercetarea lor exhaustivă. Desfacerea, conturarea integrală a acestora și săparea urmează a fi realizată în etapa de cercetare arheologică preventivă. În astfel de situații diagnosticul a avut ca scop delimitarea spațială a vestigiilor, înregistrarea stratigrafiei verticale și stabilirea caracterului descoperirilor (așezări, locuințe, necropole etc.).

În realizarea diagnosticului arheologic s-au folosit și alte mijloace specifice ca, fotografierea, desenul și suportul topografic, precum și documentația scrisă.

Astfel, pentru fiecare din cele 214 unități de săpătură s-au executat fotografii digitale de ansamblu (la finalizare), de profil, iar după caz și detalii. La

descoperirea complexelor arheologice au fost realizate detalii foto de conturare. Pentru buna gestionare a fotografiilor de șantier, evidența primară a acestora a fost înregistrată prin consemnarea datei în care s-a executat fotografia, atât în "Fișa de unitate de cercetare,, cât și în "Fișa de complex,,. Arhivarea fotografiilor s-a făcut prin păstrarea acestora în fișiere, care vor purta denumirea unităților de cercetare, ele fiind stocate într-un director cu denumirea sectorului de cercetare sau al sitului arheologic, după caz.

Alte mijloace specifice cercetărilor arheologice au fost desenul și suportul topografic. Pentru unitățile de săpătură în care au fost descoperite vestigii arheologice s-au realizat desene ale planurilor și profilelor relevante la scara de 1:20. Pentru restul secțiunilor, acolo und s-a considerat necesar și util, s-au realizat desene de profil la scara de 1:50.

În ceea ce privește planul unităților de cercetare arheologică, acesta a fost realizat digital, pe baza punctelor topografice înregistrate de către firma de topografie și puse la dispoziție de către beneficiar, firma *S.C. Collini Lavori S.p.A. Trento, sucursala București* (pentru conturul unei secțiuni fiind necesare marcarea a minimum patru puncte topografice).

În cazul complexelor arheologice s-au realizat desene la conturare, integrate în planul general al secțiunii de sondaj.

Pentru întocmirea "Raportului de diagnostic arheologic,, toate desenele de șantier au fost scanate și digitizate, iar pentru o mai bună gestionare a acestora, evidența primară a lor a fost notată prin înregistrarea în "Fișa de unitate de cercetare,, în care s-au consemnat principalele caracteristici ale sale (dimensiuni, orientare, informații referitoare la stratigrafie, descoperiri arheologice etc.). iar pentru fiecare complex arheologic descoperit s-a realizat câte o "Fișă de complex,, în care s-au consemnat, de asemenea, principalele caracteristici de mai sus, la care se adaugă numerotarea și tipologia complexelor. Toate informațiile cuprinse în aceste fișe, alături de alte informații relevante, consemnate în jurnalul de șantier, au fost centralizate într-o bază de date în format digital (.mdb).

În urma finalizării diagnosticului arheologic, prezentăm mai jos rezultatele acestor cercetări. Astfel, suprafața totală a sectoarelor obiectivului de investiție a fost de cca 22 km. Lățimea culoarului de expropriere este, în cea mai mare parte de 44 m, iar cea a zonei care urmează a fi afectată de lucrările de construire, este de de 20 m (ampriza). Pe întreg tronsonul au fost realizate 214 secțiuni stratigrafice (cu lungimi ce variază între 8 și 12 m, o lățime de 1,60 m și adâncimi ce variază între - 0,40m și - 1,40 m), cu ajutorul cărora au fost identificate șase situri arheologice, alături de alte puncte cu descoperiri de materiale arheologice rulate de aluviuni.

Stratigrafia zonei este destul de unitară, fiind formată dintr-un strat vegetal, cu o grosime cuprinsă între 0,20 și 0,30 m, ce suprapune pe alocuri un nivel aluvionar, galben sau cenușiu, nisipos, steril (- 0,30 / - 0,60 m), urmat de

pietriș. În unele zone (în apropierea văilor râului Șușița și pâraielor Dobra, Valea Roșianca și Gornac), stratul de pietriș apare imediat sub nivelul stratului vegetal, înlocuind aluviunile nisipoase amintite mai sus. În zona de luncă, sub stratul vegetal, de la - 0,30 m adâncime apare lutul galben, steril, urmat în unele situații, de la - 0,90 m, de un strat cenușiu lutos tasat (steril), a cărui adâncime ajunge la -1,20 / -1,40 m. Straturile de cultură ale siturilor arheologice, deranjate în mare parte de lucrările agricole, au grosimi variabile și o cromatică specifică, ce merge spre negru sau cenușiu închis. O altă caracteristică a acestora o reprezintă gradul mare de afânare și prezența materialelor arheologice.

Așa cum menționam mai sus, în urma diagnosticului arheologic au fost depistate șase situri arheologice, alături de alte șapte puncte cu descoperiri de materiale arheologice, majoritatea rulate de aluviuni.

Siturile au fost numerotate în funcție de data descoperirii, fiind delimitate în raport cu zona afectată de viitoarele lucrări de construire a șoselei. Pe baza observațiilor legate de stratigrafia acestora și a complexității structurilor de locuire, s-a reușit o evaluare a volumului de lucru și a necesarului de resurse (umane și materiale), pentru etapa de cercetare arheologică preventivă (obligatorie în etapa următoare), în vederea obținerii descărcării terenului de sarcină arheologică.

Enumerăm mai jos cele șase situri arheologice descoperite:

Situl nr. 1, Drăgoieni, municipiul Târgu Jiu. A fost descoperit în data de 12 noiembrie 2014, fiind reperat în secțiunile S/ 24 (în dreptul km 7 + 850), S/25 (la km 7 + 800), S/26 (la km 7 + 750), S/27 (la km 7 + 700), S/28 (la km 7 + 650) și S/29 (la km 7 + 600), varianta de Est. În cele 6 secțiuni de diagnosticare s-au descoperit 12 complexe arheologice. Stratigrafia generală a sitului se prezintă astfel: 1) între 0 m și -0,20 m se află stratul vegetal deranjat de lucrările agricole; 2) între - 0,20 m și - 0,40 m se află un strat de pământ negru afânat, (stratul arheologic), conține materiale arheologice (fragmente ceramice, pigmenți de chirpici ars și cărbune); 3) între -0,40 și - 0,50 m se află stratul steril, nisipos de culoare cafenie.

În ceea ce privește descrierea sitului, acesta este localizat la sud de pâraul Dobra, aproape de confluența sa cu Valea Roșianca, pe marginea unei terase înalte și relativ plane. Acest sit reprezintă un punct inedit pe harta descoperirilor arheologice din zona municipiului Târgu Jiu. De acest loc se leagă, probabil, topoarele din piatră (aflate în colecția Muzeului Județean Gorj”Alexandru Ștefulescu,, din Târgu Jiu), descoperite întâmplător, în urmă cu câteva decenii. Această descoperire arheologică, prin stratul de cultură, tipologia complexelor, chirpiciul ars etc., indică faptul că avem de-a face cu o așezare. Ca elemente de cronologie al acestei așezări avem câteva fragmente ceramice tipice și un fragment de cățel de vatră, care permit atribuirea acestui sit, epocii bronzului, respectiv culturii Verbicioara. În lipsa investigației mai amănunțite a complexului

arheologic respectiv, materialul recuperat din strat, nu oferă momentan, elemente pentru o încadrare mai exactă în una din fazele acestei culturi arheologice.

Situl nr.2, Drăgoieni, municipiul Târgu Jiu. Este descoperit în data de 12 noiembrie 2014 în 3 secțiuni: S/33 (la km. 7 + 075) unde au apărut Complexele nr. 13 și 14, S/ 34 (km 7 + 050)) și S/35 (km 7 + 150), varianta de Est) și este alcătuit din cele 2 complexe arheologice, amintite mai sus..

În privința stratigrafiei avem următoarea situație: 1) între 0 m și - 0,20 m se găsește stratul vegetal; 2) între - 0,20 m și - 0,40 m / - 0,50 m, se află stratul de cultură nisipos, de culoare cenușie, amestecat cu materiale arheologice (fragmente ceramice, pigmenți de chirpici ars și cărbune); 3) între - 0,40 m / -0,50 m și - 0,65 m strat steril, nisipos de culoare cafenie.

Ca și în cazul precedent, situl nr. 2 este inedit pe harta descoperirilor arheologice din municipiul Târgu Jiu. Acesta se află pe un mic grind din lunca Văii Amaradia Mică, distrus parțial de construcții recente (stație de asfalt și balastieră), Stratul de cultură și cele două complexe arheologice descoperite (gropi de stâlpi), indică faptul că avem de-a face cu o așezare de scurtă durată.

În ceea ce privește încadrarea sa cronologică, în ciuda faptului că fragmentele ceramice recuperate prin diagnosticul arheologic sunt atipice, după degresant și modul de tratare a suprafețelor, această așezare poate fi atribuită epocii bronzului.

Situl nr.3, Iezureni, municipiul Târgu Jiu. Este descoperit în data de 14 noiembrie 2014 în 3 secțiuni: S/68 (km 12 + 900), S/69 (km 12 + 950) și S/70 (km 12 + 970), - varianta Est, fiind alcătuit din 2 complexe arheologice (Cx 15 și 16).

Stratigrafic situația se prezintă astfel:1) între 0 m și - 0,25/ - 0,35 m se află stratul vegetal; 2) între - 0,25 m/ - 0,35 m și - 0,55 m/ - 0,65 m se află stratul de cultură cu pământ nisipos de culoare cenușie, amestecat cu materiale arheologice (fragmente ceramice, pigmenți de chirpici ars și cărbune); 3) între - 0,55 m/- 0,65 m și - 0,80 m lut galben, steril.

Rezultat al cercetărilor de diagnostic intruziv și această descoperire arheologică este inedită. Situl este amplasat în zona de nord a unei terase înalte și plane de la baza dealului Podurile Mici, în apropiere pârâului Iazul, afluent al Jiului, ce curge pe direcția Nord-Est – Sud-Vest, astăzi având cursul regularizat. Complexele arheologice descoperite (gropi de stâlpi) și prezența stratului de cultură, indică faptul că avem de-a face cu o așezare.

În ceea ce privește datarea sitului, ca și în cazul precedent, predomină ceramica atipică, dar după factură, pastă, degresant și modul de tratare a suprafețelor, locuirea din zonă poate fi atribuită Epocii bronzului.

Situl nr. 4, Iezureni, municipiul Târgu Jiu. A fost descoperit în data de 15 noiembrie 2014 în 3 secțiuni: S/78 (km 13 + 500), , S/79 (km 13 + 570), unde a apărut Complexul arheologic cu nr. 17, ambele, de-a lungul variantei de Est,

precum și secțiunea S/81 (km 0 + 125), devierea spre DJ 665, ce pornește din varianta principală. Toate aceste secțiuni alcătuiesc 3 complexe arheologice.

Din punct de vedere stratigrafic situația se prezintă astfel: 1) între 0 m și - 0,25 m este stratul vegetal cu fragmente ceramice antrenate de arăturile agricole adânci; 2) între - 0,25 m și - 0,35 m se află stratul de cultură arheologică, cu pământ nisipos de culoare cenușie, ce conține fragmente ceramice, pigmenți de cărbune și chirpici ars; 3) între - 0,35 m și - 0,60 m se găsește stratul steril de lut galben, în care se conturează complexe arheologice.

Și acest sit este inedit, fiind descoperit ca urmare a diagnosticului arheologic intruziv. El este amplasat pe prima terasă a Jiului, la capătul său vestic, fiind mărginit spre nord de pâraul Iazul, afluent al Jiului. Existența unui strat de cultură și tipologia complexelor arheologice descoperite (o locuință), indică faptul că avem de-a face cu două locuiri de scurtă durată, care se suprapun, la o distanță de mai multe secole. Materialul ceramic descoperit permite o încadrare a celui mai vechi orizont de locuire, în Epoca bronzului, iar a celui mai recent în Evul Mediu timpuriu (sec. XI – XIII).

Situl nr.5, Iezureni, municipiul Târgu Jiu. A ieșit la iveală în data de 17 noiembrie 2014 în 4 secțiuni : S/85 (la km 13+850), S/87 (km 13 + 900) –formează Complexul arheologic nr. 18, S/90 (km 13 + 980), formează complexul arheologic nr. 19 - varianta de Est și S/86 (km 0 + 400), varianta DJ 665. Toate aceste secțiuni alcătuiesc două complexe arheologice .

Stratigrafic situația se prezintă astfel: 1) între 0 m și - 0,20 m stratul vegetal, deranjat de arăturile agricole; 2) între - 0,20 m și - 0,45 m stratul de cultură, pământ afânat de culoare brun închis, amestecat cu materiale arheologice (fragmente ceramice, pigmenți de chirpici ars și cărbune); 3) între - 0,45 m și - 0,60 m strat steril, de lut galben, în care se conturează complexe arheologice.

Și aceasta este o descoperire arheologică inedită, apărută în urma investigațiilor de diagnostic intruziv. Situl este amplasat pe prima terasă a Jiului, la capătul său vestic, de o parte și de alta a pâraului Iazul, al cărui curs a fost regularizat. Existența unui strat de cultură și tipologia complexelor arheologice descoperite (2 locuințe), indică faptul că avem de-a face cu o așezare.

Din punct de vedere al datării, materialul ceramic descoperit, majoritatea atipic, permite doar o încadrare cronologică aproximativă, în Evul Mediu clasic, (secolele XIII – XV).

Situl nr.6 , Romanești, municipiul Târgu Jiu. A fost descoperit în zilele de 21 și 22 noiembrie 2014, în 7 secțiuni de diagnostic arheologic intruziv, varianta de Est: S/143 (în dreptul km 1 + 200); S/144 (km 1 + 150); S/145 (la km 1 + 100); S/146 (la km 1 +050); S/149 (la km 0 +800); S/150 (la km 0 + 750) și S/151 (la 0 + 708). Toate aceste secțiuni alcătuiesc 3 complexe arheologice inedite.

Stratigrafia generală a sitului se prezintă astfel: 1) între 0 m și - 0,30 m strat vegetal deranjat de lucrările agricole; 2) între - 0,30 m și - 0,60 m nivel aluvionar,

cenușiu-gălbui, lutos, cu pietricele, steril din punct de vedere arheologic; 3) între – 0,60 m și – 0,85 m stratul de cultură, nisipos, cenușiu închis, amestecat cu materiale arheologice (fragmente ceramice, pigmenți de chirpici ars și cărbune); 4) între – 0,85 m și – 1,00 m strat steril de lut brun-gălbui.

Situl este amplasat la capătul de vest al primei terase a văii Amaradiei Mici, de o parte și de alta pârâului Gornac, afluent al acesteia. Existența unui strat de cultură și tipologia complexelor arheologice descoperite (două gropi menajere și o locuință), indică faptul că avem de-a face cu o așezare. Materialul ceramic descoperit, majoritatea atipic, permite doar o încadrare cronologică aproximativă, epoca dacică Laténe (sec II – I a. Chr.).

În cadrul aceluiași investigații arheologice, de-a lungul celor două variante de Est și de Vest s-au mai făcut și alte descoperiri arheologice. Astfel la km 0 + 800 de pe DJ 665, în sondajul S/93 (DJ 665, km 0 + 800) a fost descoperit și cercetat integral restul unui cuptor de ars cărămidă. Complexul notat cu Cx 20, a fost surprins parțial în jumătatea nordică a secțiunii. Pentru cercetarea sa integrală s-a realizat o casetare a întregii zone. Cuptorul avea dimensiunile de cca. 3,10 x 2,30 m și se contura sub forma unei amprente de cărbune cu pământ ars, mai estompată spre nord-vest și bucăți de cărămidă spartă (cu o lățime de 0,10 m și o grosime de 0,02 m). Datorită adâncimii reduse, complexul a fost răvășit aproape în totalitate de lucrările agricole (arături), fiind întins spre est. În lipsa unor obiecte de inventar arheologic care să ofere indicii cronologice mai strânse, considerăm, pe baza cărămizilor înguste, că acest complex datează din faza Evului mediu târziu sau la începutul epocii moderne.

La km 0 + 550 (varianta Est), în sondajul S/153, între – 0,60 m și – 0,80 m adâncime, în jumătatea sudică a secțiunii, au fost descoperite câteva fragmente ceramice ce datează din Epoca bronzului. Menționăm că acest sondaj a fost realizat la limita sudică de expropriere, într-o zonă cu o ușoară înălțare a solului. Stratul cu materiale arheologice indică prezența unei așezări care se întinde dincolo de limita sudică a zonei afectate de proiectul de construcție.

La km 1 + 300 (varianta Est), în sondajul S/142, în stratul vegetal au fost descoperite câteva fragmente ceramice atipice. Acestea sunt în număr redus și foarte fragmentate, motiv pentru care par a fi rulate de arăturile agricole din așezarea de la Km 1 + 200 (situl nr. 6).

La km 7 + 350 (varianta Est), în sondajul S/32, în profilul sudic, spre vest, se observă un strat de pământ negru, inconsistent, cu fragmente ceramice (posibil strat de cultură), ce indică o posibilă locuire umană străveche. Menționăm că acest sondaj a fost realizat la limita vestică de expropriere. Stratul cu materiale arheologice, indică prezența unei așezări care se întinde dincolo de limita vestică a zonei afectate de proiectul de construire a centurii.

La km 7 + 140 (varianta Est), în sondajul S/35, au fost descoperite foarte puține fragmente ceramice ce datează din Epoca bronzului. Ele sunt rulate într-un

strat aluvionar și provin, probabil, din așezarea de la km 7 + 075 (Situl nr. 2).

La km 6 + 750 (varianta Est), în sondajul S/38 au fost descoperite fragmente ceramice ce datează din Epoca bronzului, lipsite însă de un context clar. Celelalte sondaje aflate în apropiere nu au pus în evidență existența altor vestigii. În plus, zona este mai joasă și mlăștinoasă, aflată în apropierea unui pârâu ce se varsă în valea Amaradiei Mici.

La km 4 + 900 și 4 + 950 (varianta de Vest), în sondajele S/203 și S/204 (cartierul Slobozia) au fost descoperite mici fragmente ceramice, lipsite de context clar, care datează din Epoca bronzului. Sondajele au fost realizate de o parte și de alta a unui pârâu, azi regularizat și colmatat. Stratul în care apar materialele arheologice este unul nisipos, aluvionar, purtat de vechiul curs de apă. În plus, întreg peisajul este modificat de intervențiile antropice din ultimile decenii ale secolului al XX-lea.

Cu excepția zonelor menționate mai sus, în toate celelalte, sondajele de diagnostic nu au pus în evidență existența unor descoperiri arheologice.

Nu putem încheia, fără a prezenta câteva elemente de cronologie relativă și absolută. Așa cum menționam mai sus, materialul ceramic descoperit la conturarea complexelor și în straturile de cultură este unul destul de fragmentar și în marea sa majoritate, atipic. Puținele elemente tipice (decor incizat, proeminente, alveole sub buză etc.), permit o ușoară nuanțare a descoperirilor de la Situl nr. 1, acestea putând fi atribuite culturii Verbicioara, din bronzul mijlociu. Un fragment cu decor incizat, format din triunghiuri umplute cu linii în rețea, indică o datare pe parcursul fazei a III-a a acestei culturi. Nu același lucru se poate spune despre materialele descoperite în siturile 2 și 3, precum și cele din orizontul preistoric de locuire din situl 4. Aici ceramica atipică este majoritară, însă, după factură, pastă, degresant și modul de tratare a suprafețelor, ea poate fi atribuită epocii bronzului. În ceea ce privește situl nr. 6, încadrarea sa cronologică în perioada Latène (sec. II – I a.Chr.), s-a făcut pe baza caracteristicilor specifice ceramicii dacice (factură, pastă, culoare, degresant, modul de tratare a suprafețelor, alături de alte elemente, precum butonii cilindrici, sau brăurile alveolate)

O altă secvență cronologică distinctă este cea oferită de cel de-al doilea orizont de locuire de la Situl nr 4. Pe baza ceramicii lucrată la roată rapidă, decorată cu benzi orizontale de linii incizate, la care se adaugă forma vaselor descoperite, această locuire datează din Evul mediu (sec. XI – XIII). Locuirea de aici este urmată, la scurtă vreme, de cea de la Situl nr.5, datat pe baza ceramicii (lucrată la roată rapidă), în Evul mediu clasic (sec. XIII – XIV).

În concluzie, lucrările de diagnostic arheologic realizate pentru construirea viitorului obiectiv de investiție ”Varianta de ocolire a municipiului Târgu Jiu,, au condus la descoperirea celor șase situri arheologice, iar pe lângă acestea s-au mai descoperit alte șapte zone cu potențial arheologic ridicat. Cel mai probabil acestea reprezintă, fie periferia unor locuiri străvechi, situate dincolo de traseul

amprizei șoselei de centură, fie depuneri aluvionare antrenate de vechi cursuri de apă din zona unor situri amplasate în apropierea obiectivului de investiție.

Toate secțiunile unde s-au descoperit situri arheologice, au fost identificate și marcate prin coordonatele STEREO 70.

În realizarea diagnosticului arheologic, merită subliniată buna colaborare a echipei de arheologi (dr. Marinoiu Vasile din partea Muzeului Județean Gorj "Alexandru Ștefulescu,, și dr. Sana Daniel, drd. Petcu Radu , drd. Colțeanu Petre de la firma Vanderlay Arheo din Hunedoara), cu beneficiarul lucrării, firma italiană S.C. Collini Lavori S.p.A. Trento, sucursala București. De aceea și în continuare este necesară o colaborare corectă, mai ales în viitoarele cercetări arheologice preventive ale siturilor descoperite în ampriza șoselei de centură, dar și în supravegherea arheologică ce trebuie realizată cu ocazia lucrărilor de decopertare de pe întreaga centură.

Prin prisma noutății descoperirilor celor șase situri, ele vor contribui la îmbogățirea topografiei arheologice a municipiului Târgu Jiu și a Repertoriului Arheologic Național. De asemenea, ele vin să îmbogățească zestrea arheologică a județului Gorj și să aducă noi contribuții la cunoașterea vieții materiale și spirituale a comunităților antice și medievale, favorizată în primul rând de resursele naturale oferite de mediul geografic.

Deși aceste situri vor fi afectate parțial de construcția tronsonului drumului de centură, totuși o mare suprafață din ele se extind și în afara acestui perimetru, drept urmare arheologii gorjeni, vor trebui să continue cercetările sistematice în zonele reperate cu vestigii arheologice.

Bibliografie selectivă

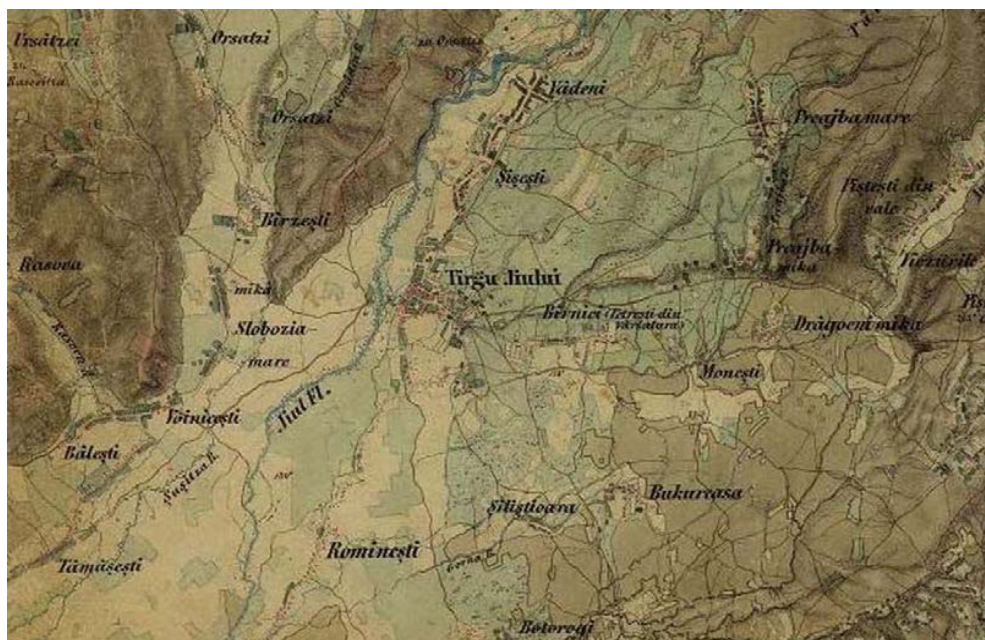
- Alexandrescu, V. – *Habitatul urban din zona Olteniei. Considerații geografice asupra structurii teritoriale*, în revista Terra, anul XVI, nr. 2, 1984.
- Apetrei Cristian – *Date și interpretări noi în legătură cu ansamblul rezidențial de la Polata- Gorj*, Brăila, 2009, p. 125 -144.
- Avram Romeo - *Castrul roman de pământ de la Pleșa (Porceni), județul Gorj*, în Revista Muzeului Militar Național, nr. 1, București, 1996, p. 13.
- Benea Doina – *Dacia sud-vestică în secolele III – IV*, Timișoara, 1996.
- Berciu Dumitru – *Arheologia preistorică a Olteniei*, în Arhivele Olteniei, nr. 101 – 103, Craiova, 1939.
- Bolliac Cezar – *Excursiune arheologică în România*, București, 1869.
- Bugă Dumitru – *Orașele Piemontului Getic*, București, 1971.
- Bujor Espectatus - *Șantierul arheologic Bumbesti, raionul Târgu Jiu, regiunea Craiova*, în Materiale și Cercetări Arheologice, nr. 5,

- București, 1958, p. 419 – 423.
- Crișan Ioan Horațiu, *Ceramica geto-dacică*, București, 1971.
- Calotoiu Gheorghe, Mocioi Ion, Marinoiu Vasile – *Mărturii arheologice în Gorj*, Târgu Jiu, 1987, p. 21 - 165.
- Calotoiu Gh. – *Descoperiri arheologice de epoca bronzului în Gorj*, în revista „Litua”, nr. 12, Târgu Jiu, 2009, p. 69 – 89.
- Calotoiu Gh. – *Prima epocă a fierului în nordul Olteniei*, Târgu Jiu, 2002.
- Crăciunescu Gabriel – *Cultura Verbicioara în jumătatea vestică a Olteniei*, Craiova, 2004.
- Cronica Cercetărilor Arheologice din România – 1983 – 2013.*
- * * * *Geografia României*, vol. I, II, IV, Editura Academiei Române, București, 1983, 1984 și 1992.
- Gheorghe Petre-Govora – *O preistorie a nord-estului Olteniei*, Râmnicu Vâlcea, 1995.
- Marinoiu Vasile – *Romanitatea în nordul Olteniei*, Târgu Jiu, 2004.
- Moisil Iuliu – *Repertoriul de localități istorice, preistorice ș.a. din județul Gorj*, în Arhivele Olteniei, Craiova, 1926, p. 125 -131.
- Petolescu C. Constantin – *Viața romană în județul Gorj*, în revista „Litua”, nr.2, Târgu Jiu, 1982, p. 81 – 85.
- Petolescu Carmen Maria – *Repertoriul numismatic al județului Gorj*, în Cercetări Numismatice, nr. 6, 1990, p. 35 – 75.
- Petrescu-Dâmbovița Mihai – *Depozitele de bronzuri din România*, București, 1977.
- * * * *Planul Local de Dezvoltare Durabilă a municipiului Târgu Jiu*, Târgu Jiu, 2012.
- Popilian Gheorghe - *Ceramica romană din Oltenia*, Craiova, 1976.
- Rădulescu Venera – *Date arheologice referitoare la așezarea medievală de la Polata, municipiul Târgu Jiu, județul Gorj*, în revista Cercetări Arheologice, nr. 10, București, 1997, p. 250
- Ștefulescu Alexandru – *Gorjul istoric și pitoresc*, Târgu Jiu, 1904.
- Tocilescu Grigore, Pamfil Polonic – *Săpături arheologice în Oltenia, mss. 5133 – 5139 și 5140 – 5141*, Biblioteca Academiei Române.
- Toropu Octavian – *Romanitatea târzie și străromânii în Dacia traiană subcarpatică (secolele III – XI)*, Craiova, 1976.
- Tudor Dumitru – *Oltenia romană*, ediția a IV-a, București, 1978.
- Tufescu V. , - *Subcarpații și depresiunile marginale ale Transilvaniei*, București, 1966.
- Turdeanu Toșa Ana, *Oltenia, geografie istorică în hărțile sec. al XVIII-lea*, Craiova, 1975.
- Vlădescu Cristian - *Fortificațiile romane din Dacia Inferior*, Craiova, 1986.

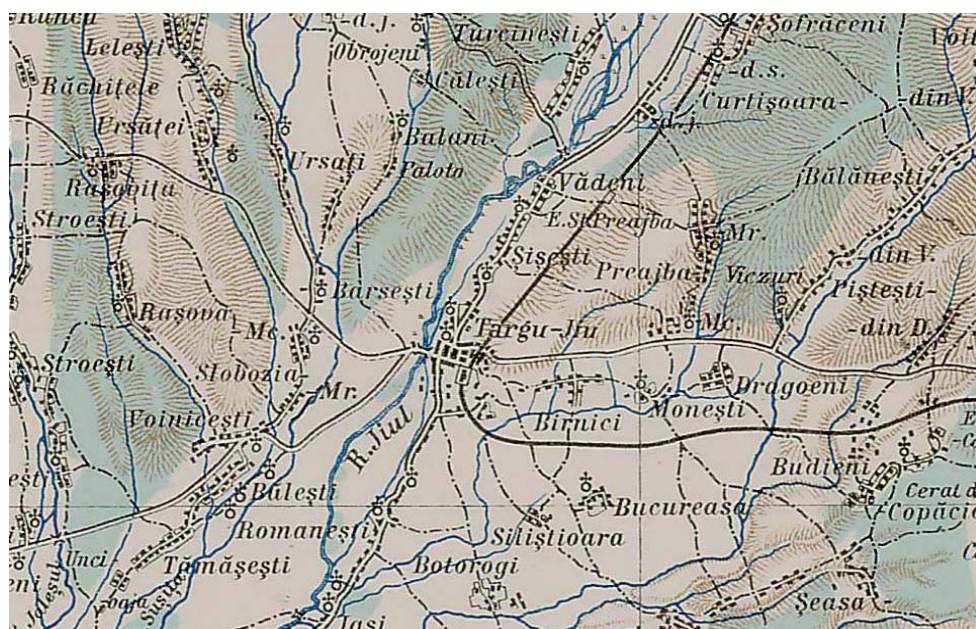
ANEXE

1. Municipiul Târgu Jiu, localizare pe harta României.

2. Târgu Jiul și împrejurimile sale, extras din harta *Franziszeische Landesaufnahme* (1806 – 1869).

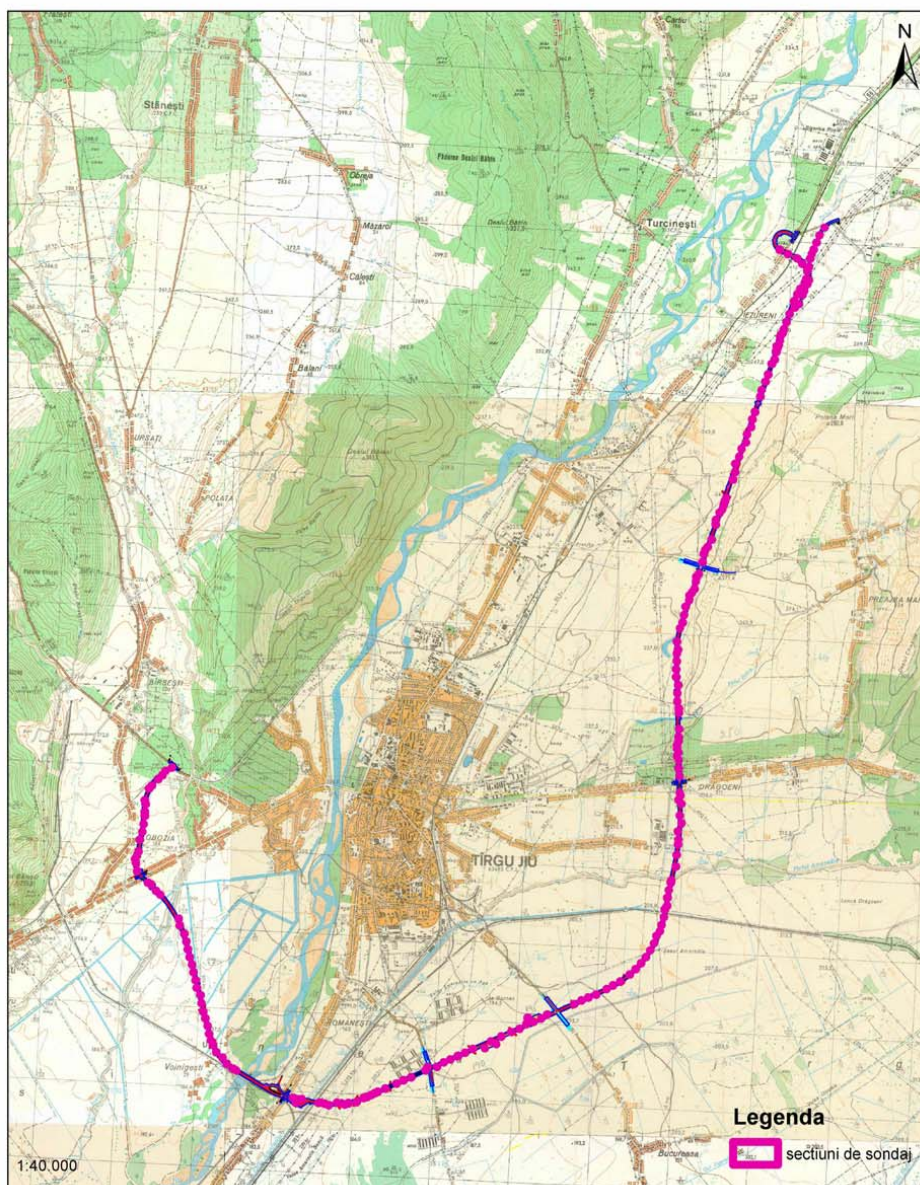

3. Târgu Jiu și împrejurimile sale, extras din harta *Franzisco-Josephinischen Landesaufnahme* (1870 – 1880)

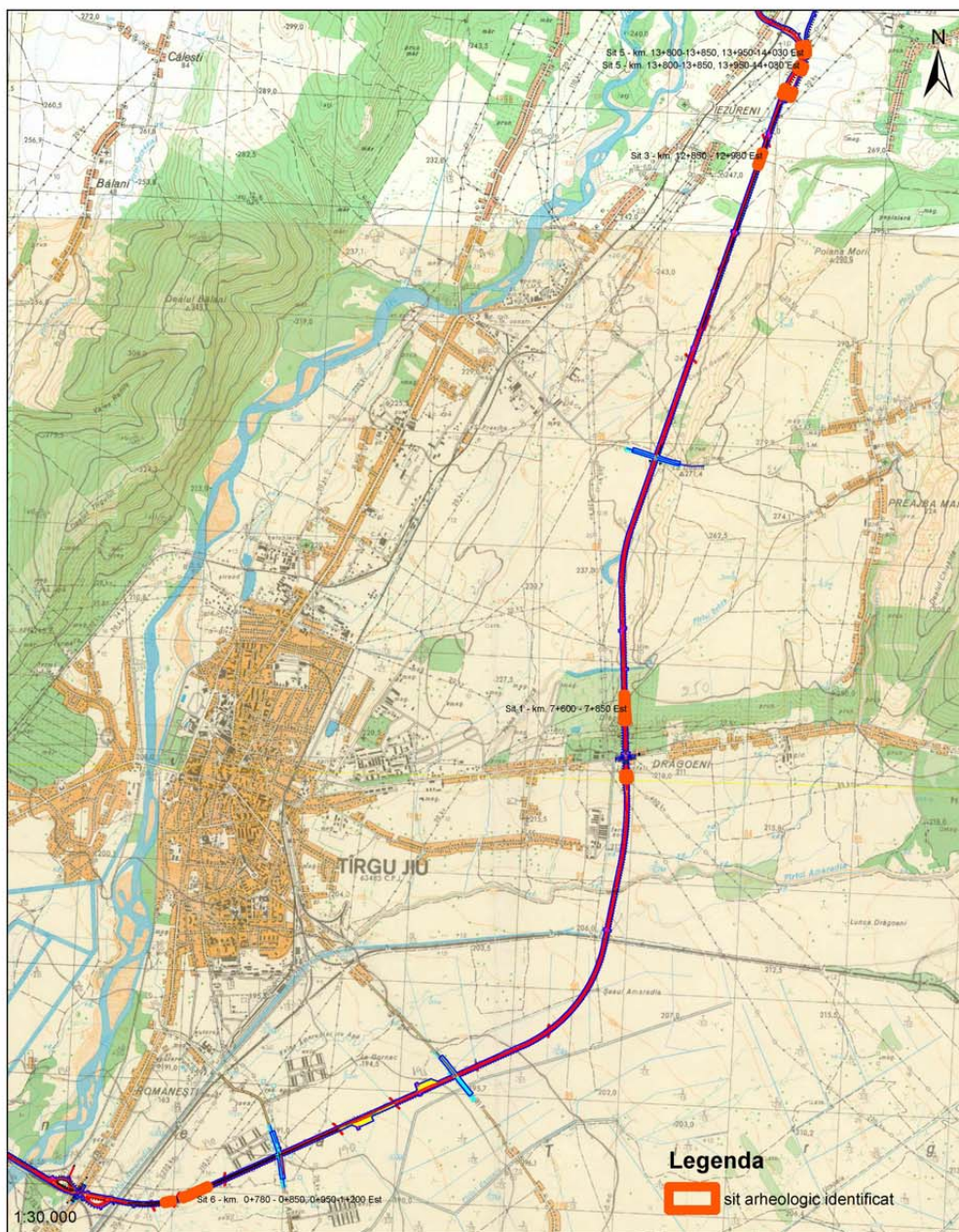
4. Târgu Jiu și împrejurimile sale, extras din *Planurile directe de tragere ale armatei române* (1953).

Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu. Plan general al suprafeței cercetate prin lucrări de diagnostic arheologic

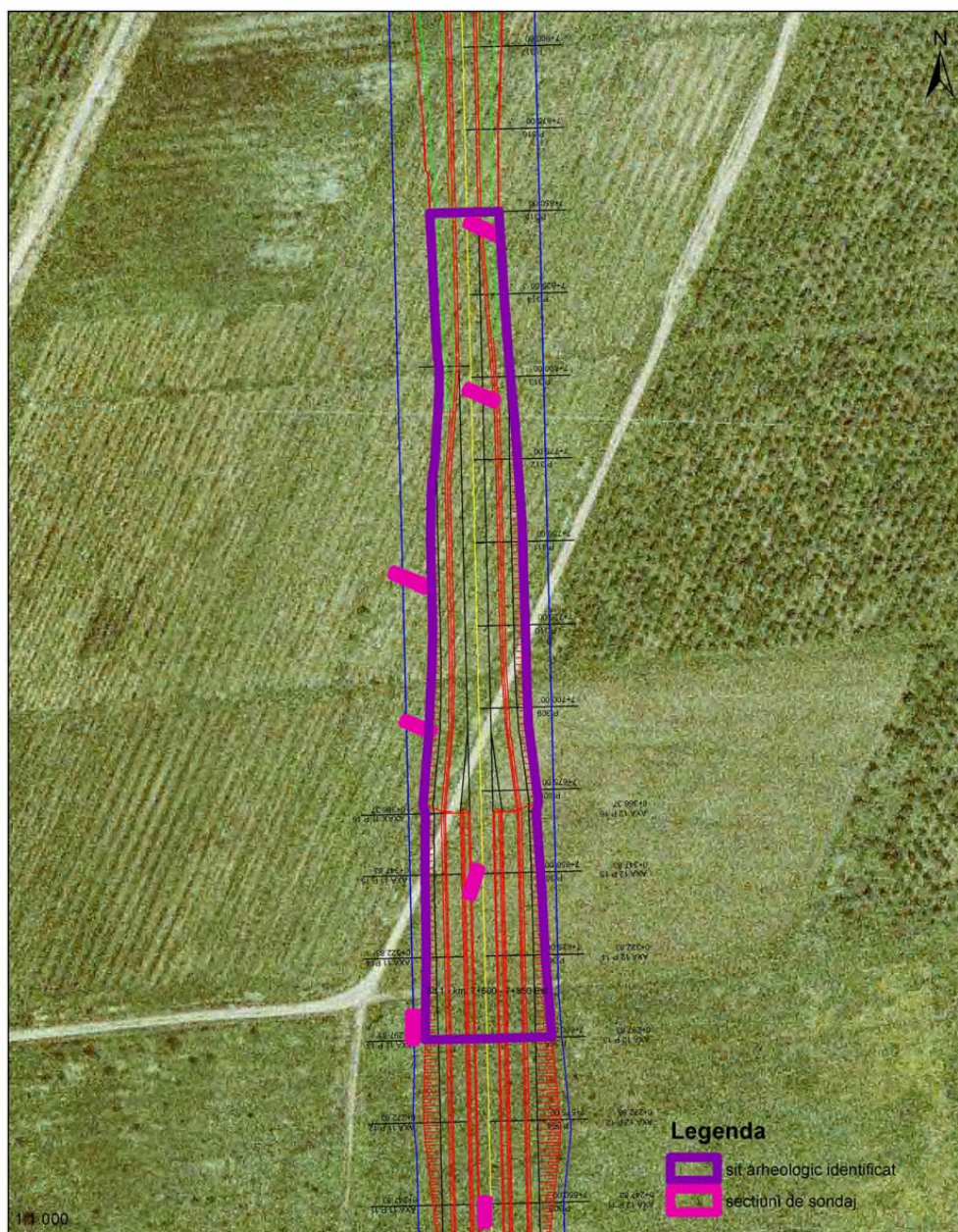

Situri arheologice identificate pe traseul viitoarei Variante de ocolire a municipiului Târgu Jiu

Harta 36

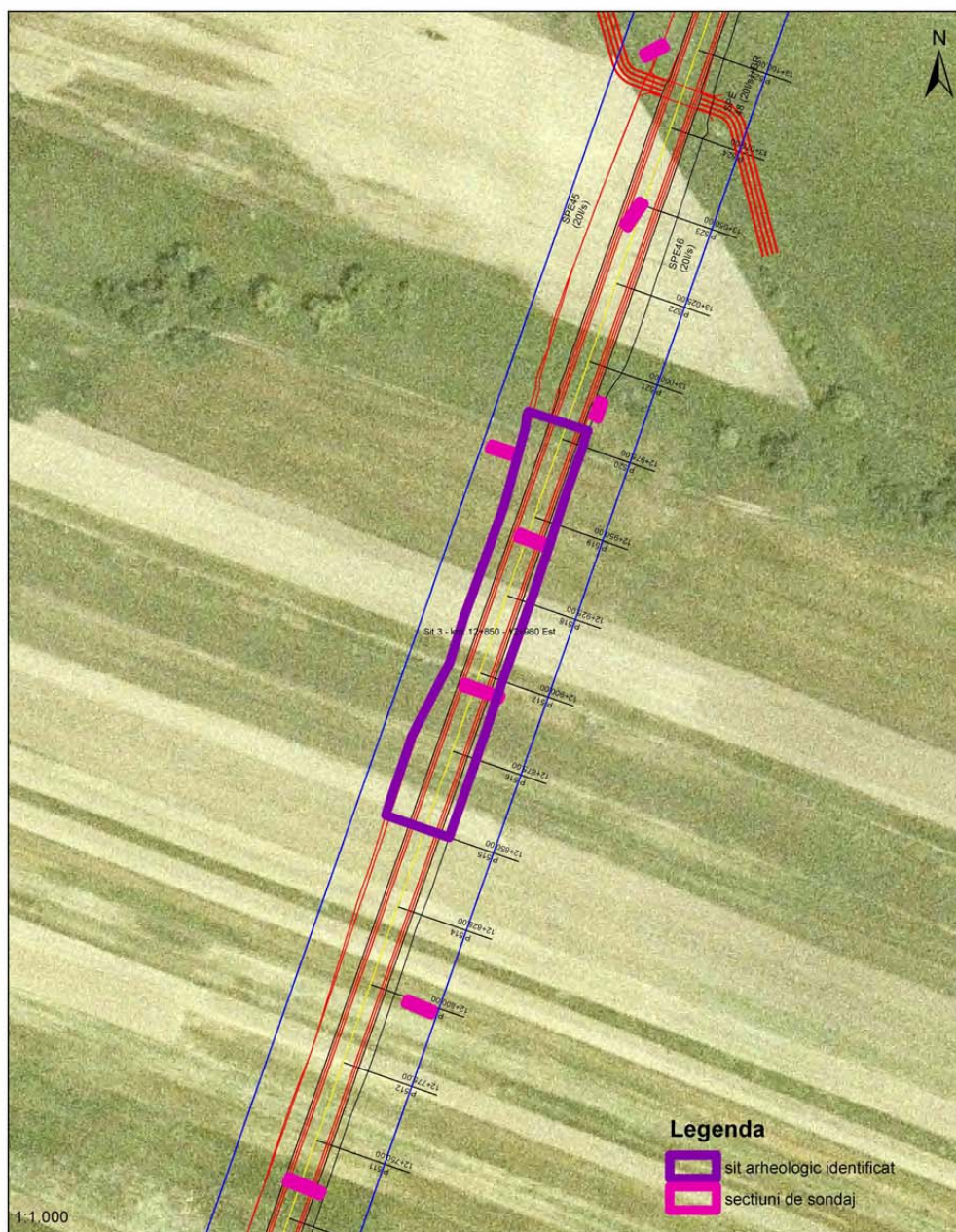
Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu.
 Sit 1 – km. 7+600 - 7+850 Est (Drăgoieni, mun. Târgu Jiu)

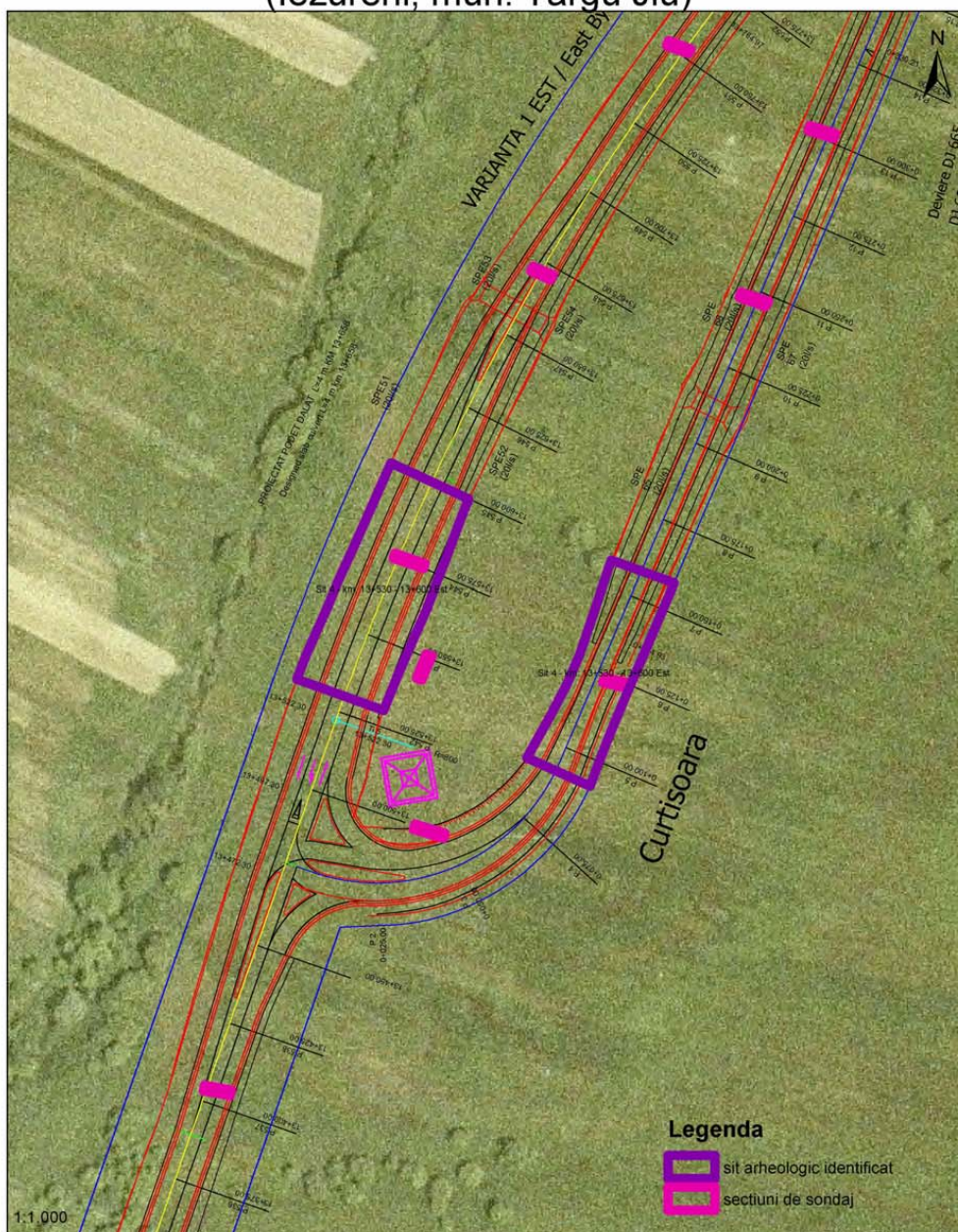
Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu.
 Sit 2 – km. 7+075-7+125 Est (Drăgoieni, mun. Târgu Jiu)

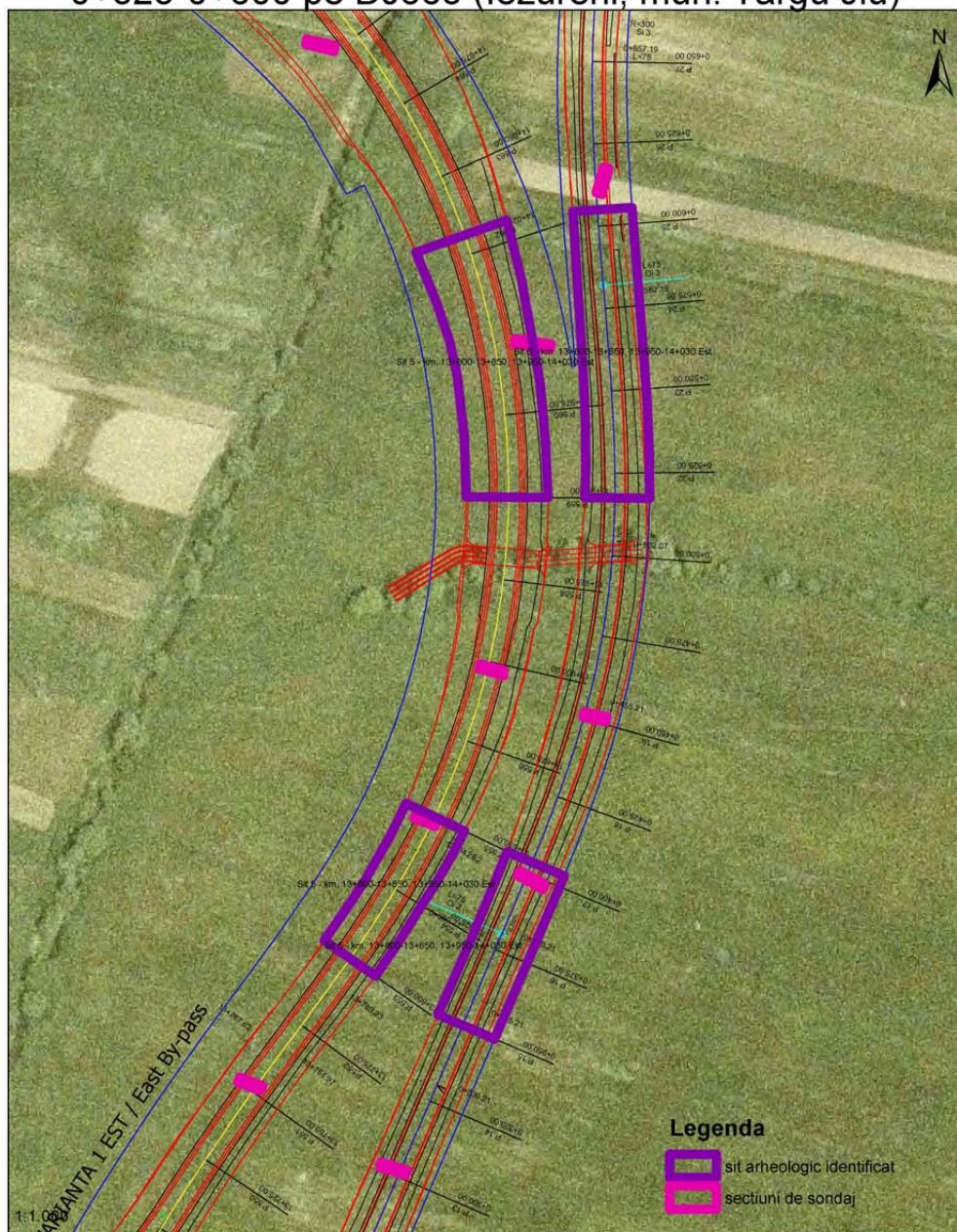
Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu.
 Sit 3 – km. 12+850-12+980 Est (Iezureni, mun. Târgu Jiu)

Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu. Sit 4 – km. 13+530
 -13+600 Est și km 0+100-0+160 pe DJ665
 (Iezureni, mun. Târgu Jiu)

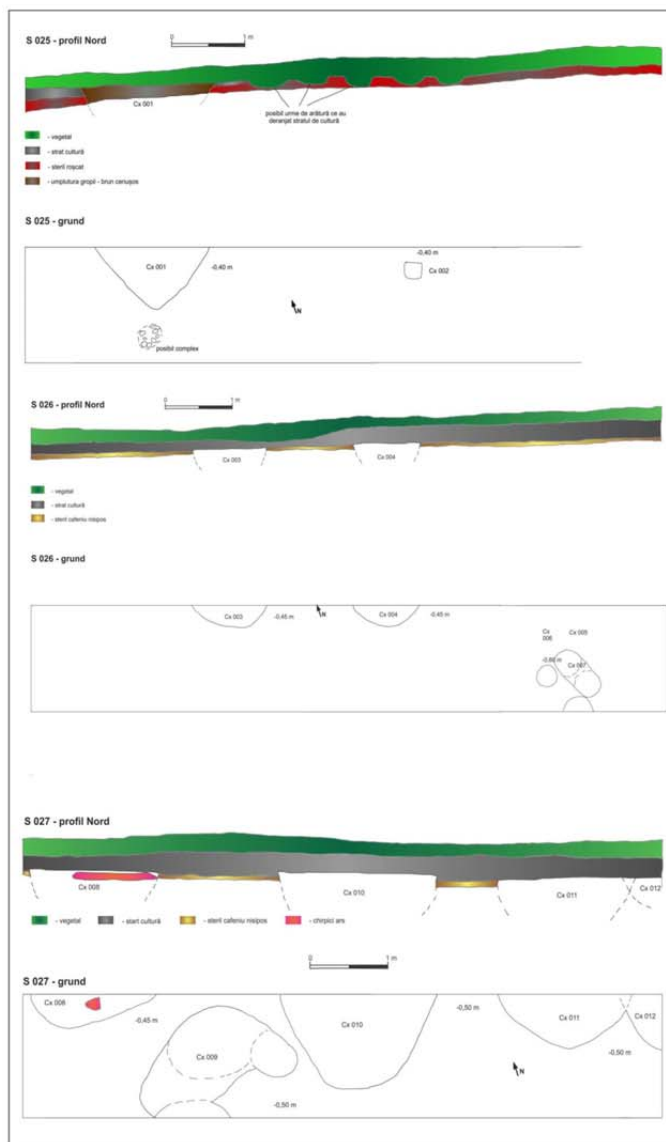
Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu. Sit 5 – km. 13+800
-13+850 și 13+950-14+030 Est și km 0+350-0+400 și
0+525-0+600 pe DJ665 (Iezureni, mun. Târgu Jiu)

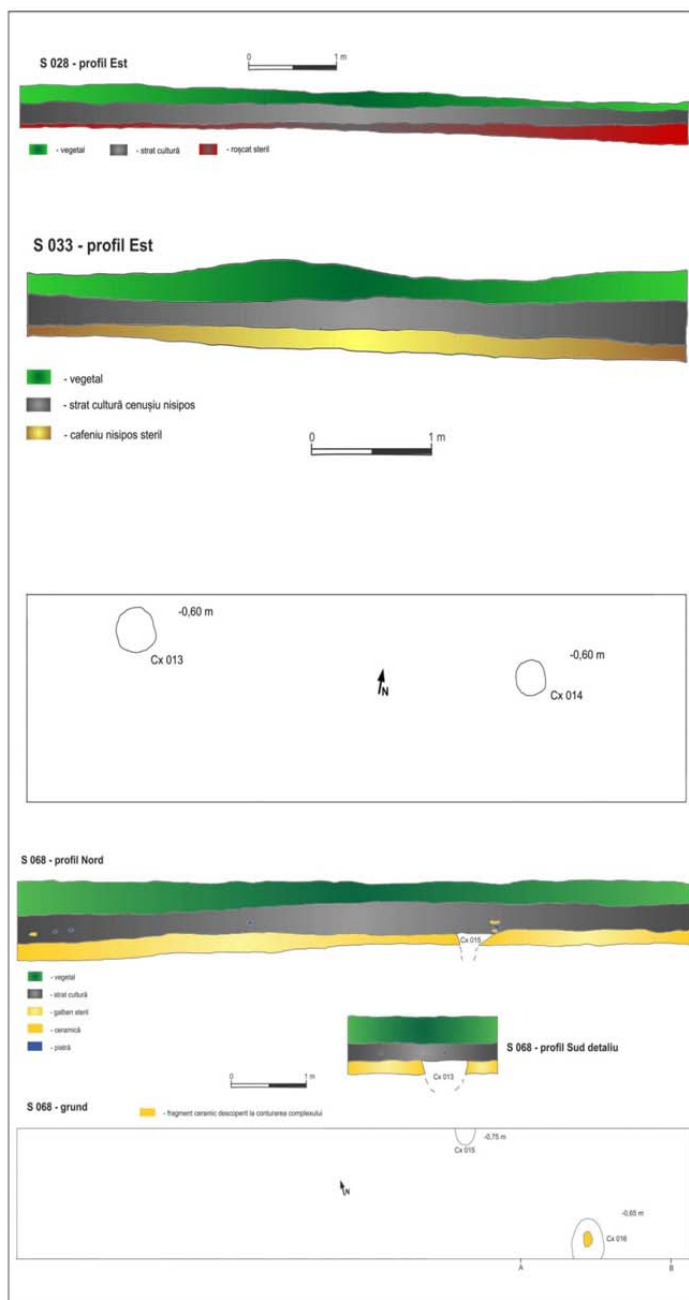
Varianta de ocolire a mun. Târgu Jiu. Sit 6 –
km. 0+780-0+850 și km 0+950-1+200 Est
(Romanești, mun. Târgu Jiu)

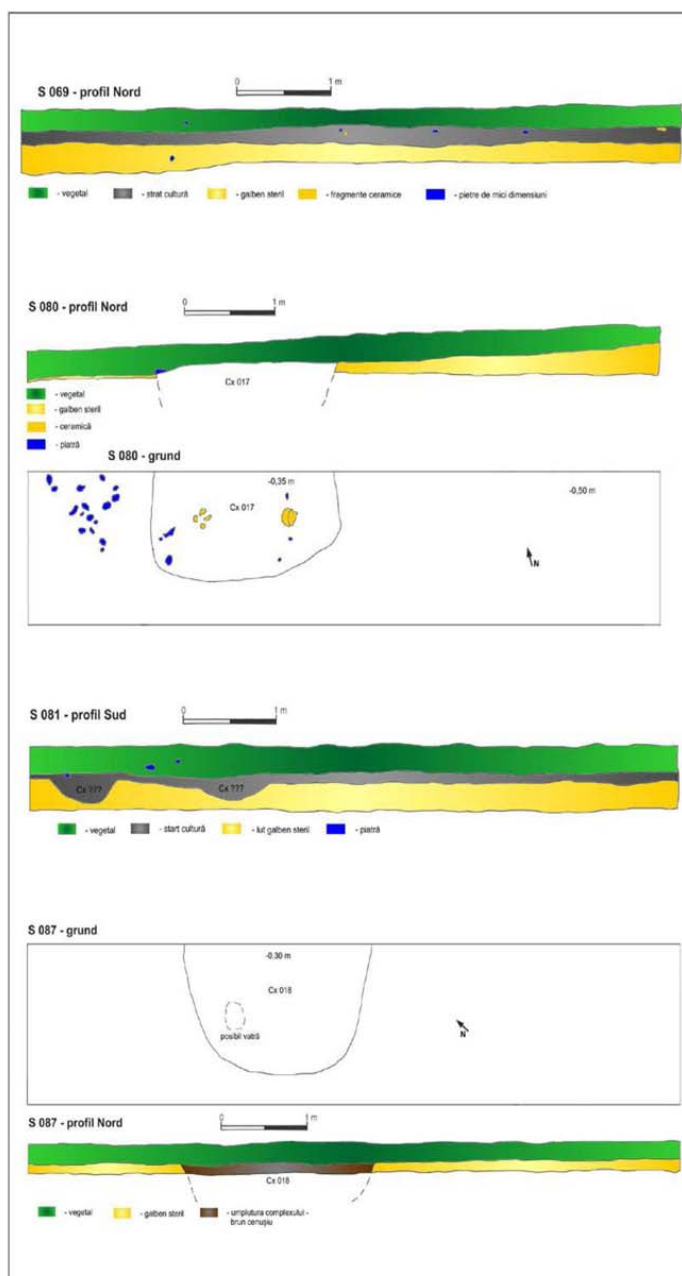
IV.1.2. Planuri de situație reprezentând documentația desenată a celor mai importante secțiuni cu descoperiri arheologice și a zonelor sterile din punct de vedere arheologic

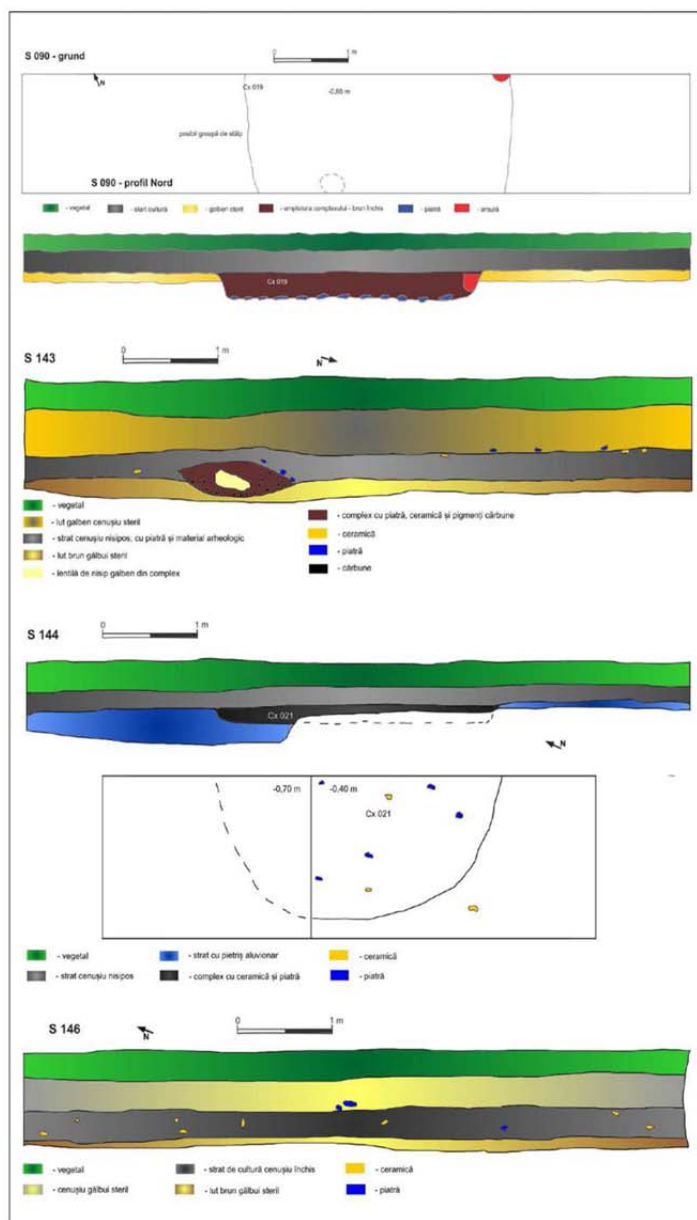
Planșa 1. Situl nr. 1, secțiunile S25, S26, S27, desene de plan și profil.

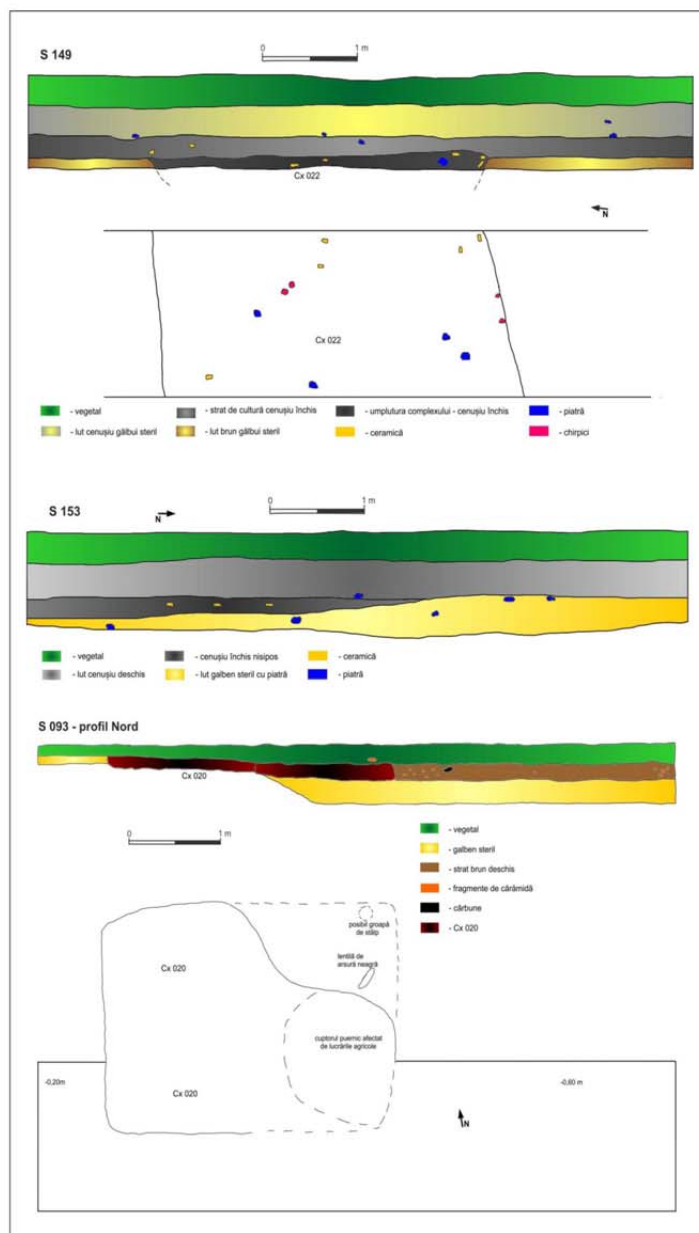
Planșa 2. Situl nr. 1, secțiunea S28 (plan); Situl nr. 2, secțiunea S33 (plan și profil); Situl nr. 3, secțiunea S68 (plan și profil).

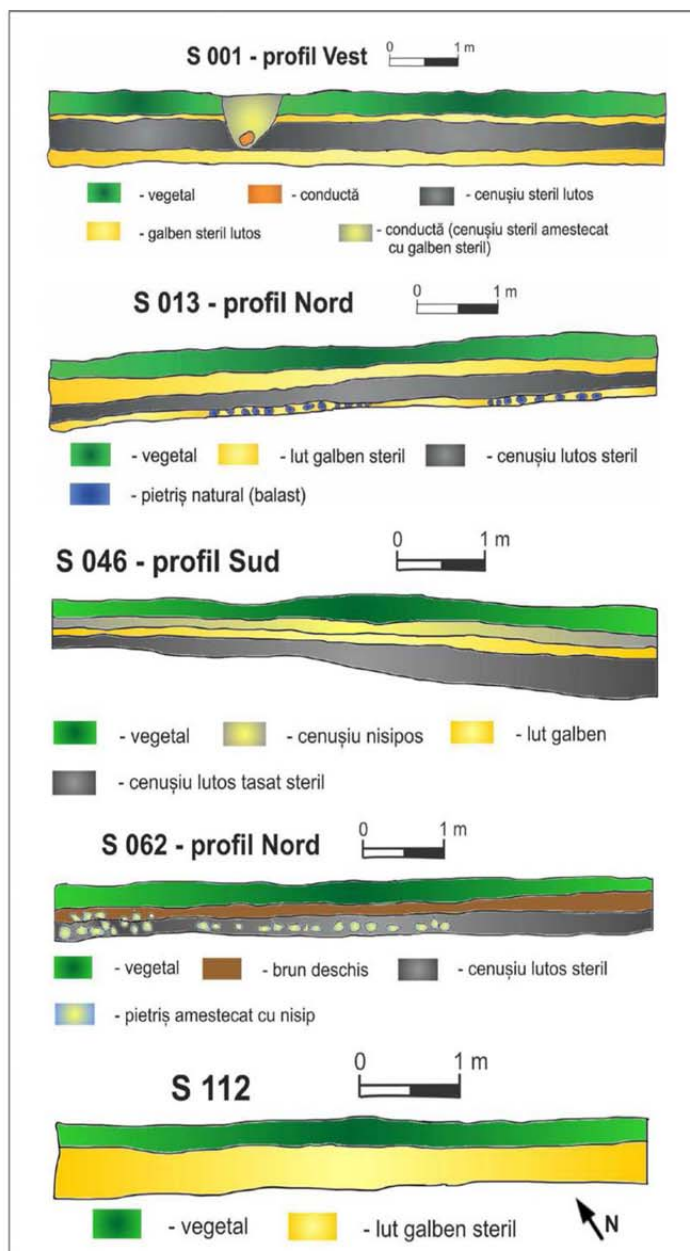
Planșa 3. Situl nr. 3, secțiunea S69 (profil); Situl nr. 4, secțiunea S80 (plan și profil), secțiunea S81 (profil); Situl nr. 5, secțiunea S87 (plan și profil).

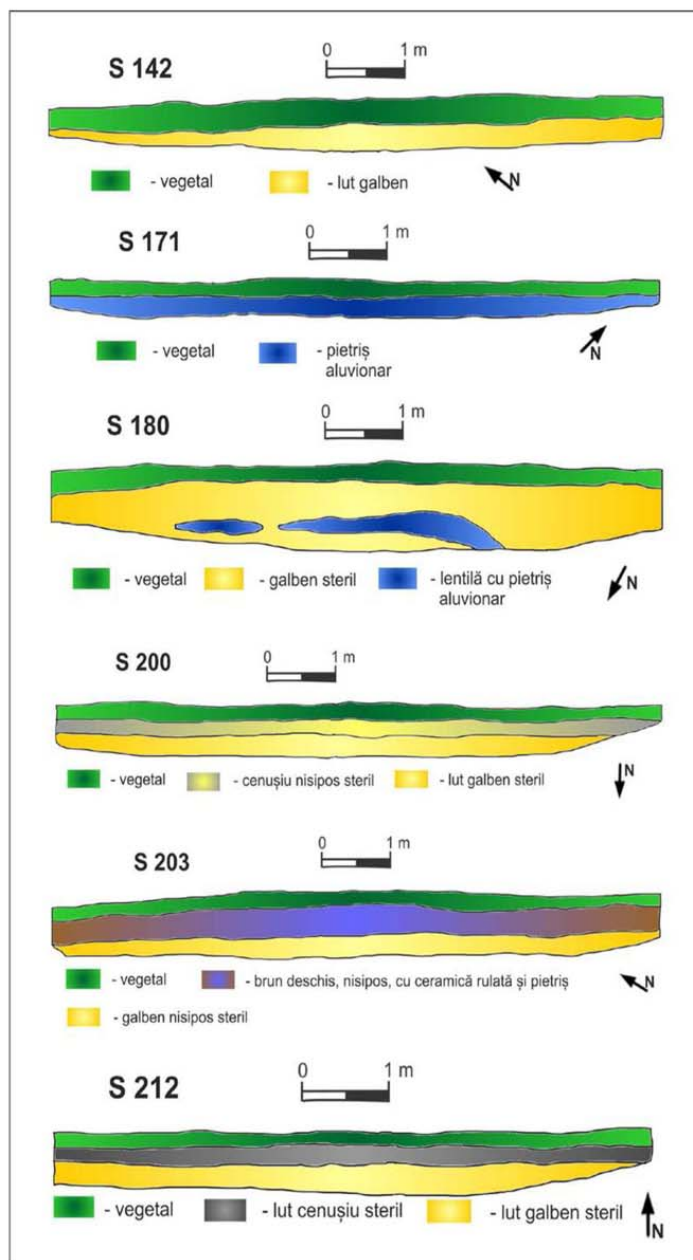
Planșa 4. Situl nr. 5, secțiunea S90 (plan și profil); Situl nr. 6, secțiunea S143 și S146 (profil), secțiunea S144 (plan și profil).

Planșa 5. Situl nr. 6, secțiunea S149 (plan și profil); Alte zone cu descoperiri arheologice: secțiunea S153 (profil); secțiunea S93 (plan și profil).

Planșa 6. Stratigrafia zonelor fără descoperiri arheologice: secțiunile S1, S13, S46, S62, S112 (desene de profil).

Planșa 7. Stratigrafia zonelor fără descoperiri arheologice: secțiunile S142, S171, S180, S200, S203, S212 (desene de profil).

1. Fotografie de ansamblu, km 9 +950, varianta Est, începutul diagnosticului arheologic. Aspect din timpul excavației mecanice și finisarea manuală a secțiunii..

2. Fotografie de ansamblu, km 12 + 300, varianta Est. Aspect din timpul excavației mecanice a unei secțiuni.

3. Fotografie de ansamblu, km 2 + 000, varianta Est. Aspect din timpul excavației mecanice a unei secțiuni.

4. Fotografie de ansamblu, km 1 +000, ultimul segment al centurii ocolitoare a municipiului Târgu Jiu, varianta Est..

5. Fotografie de ansamblu. Km 6 + 0,50 lunca Amaradiiei.

6. Vedere de ansamblu, km 5 + 900, varianta Vest. Ultimile notițe și fotografiile ale secțiunii de la Slobozia-Bârsești.

Figura 225. Secțiunea S25, complexul Cx 1, la conturare.

Figura 226. Secțiunea S25, complexul Cx 2, la conturare.

Figura 227. Secțiunea S26, complexul Cx 3, la conturare.

Figura 228. Secțiunea S26, complexul Cx 4, la conturare.

Figura 229. Secțiunea S26, complexul Cx 5, la conturare.

Figura 230. Secțiunea S26, complexul Cx 6, la conturare.

Figura 231. Secțiunea S26, complexul Cx 7, la conturare.

Figura 232. Secțiunea S27, complexul Cx 8, la conturare.

Figura 233. Secțiunea S27, complexul Cx 9, la conturare.

Figura 234. Secțiunea S27, complexul Cx 10, la conturare.

Figura 235. Secțiunea S27, complexul Cx 11, la conturare.

Figura 235. Secțiunea S33, complexul Cx 13, la conturare.

Figura 236. Secțiunea S33, complexul Cx 14, la conturare.

Figura 237. Secțiunea S68, complexul Cx 15, la conturare.

Figura 238. Secțiunea S68, complexul Cx 16, la conturare.

Figura 239. Secțiunea S80, complexul Cx 17, la conturare.

Figura 240. Secțiunea S87, complexul Cx 18, la conturare.

Figura 241. Secțiunea S90, complexul Cx 19, la conturare.

Figura 242. Secțiunea S93, complexul Cx 20, la conturare.

Figura 243. Secțiunea S144, complexul Cx 21, la conturare.

Figura 244. Secțiunea S149, complexul Cx 22, la conturare.

Figura 245. Ceramică descoperită în Situl nr. 1, sondajul S25, la conturarea complexului Cx1.

Figura 246. Ceramică descoperită în Situl nr. 1, sondajul S26.

Figura 247. Ceramică descoperită în Situl nr. 1, sondajul S27.

Figura 248. Ceramică descoperită în Situl nr. 1, sondajul S28.

Figura 249. Ceramică descoperită în Situl nr. 2, sondajul S33.

Figura 250. Ceramică din Situl nr. 3, sondajul S68, la conturarea complexului Cx16.

Figura 251. Ceramică din Situl nr. 4, sondajul S80, la conturarea complexului Cx17.

Figura 252. Ceramică descoperită în Situl nr. 5, sondajul S87, la conturarea complexului Cx18.

Figura 253. Ceramică descoperită în Situl nr. 5, sondajul S90.

Figura 254. Ceramică descoperită în Situl nr. 5, sondajul S86.

Figura 255. Ceramică descoperită în Situl nr. 6, sondajul S143.

Fig.255/1 . Fragmente ceramice descoperite în Situl nr. 6, S/144, km.1 + 150 și S/145, km. 7 +100.

Fig. 248/1 . Fragmente ceramice și cățel de vatră, descoperite în situl nr. 1, S/28, km. 7 + 650 , complexul Cx. 12

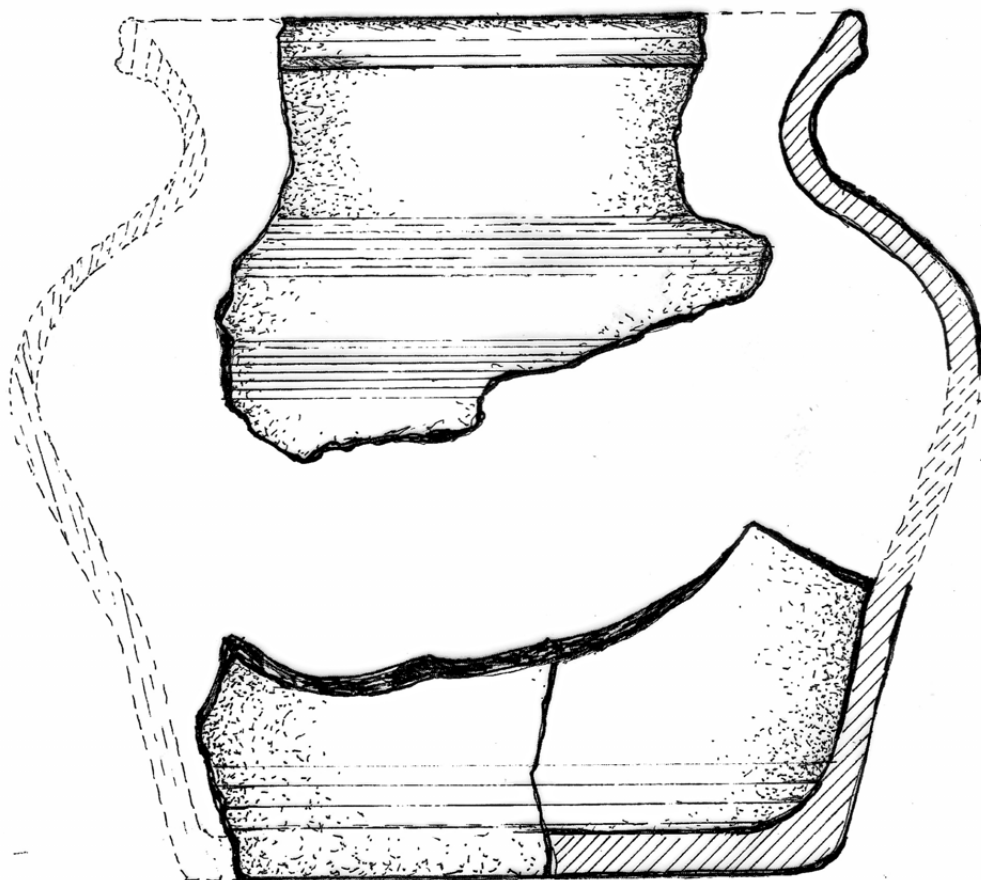
Figura 256. Ceramică descoperită în Situl nr. 6, sondajul S146

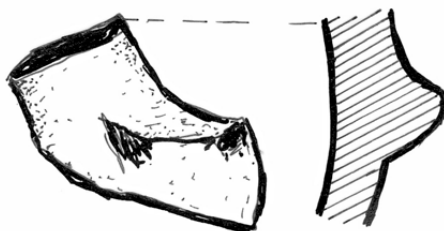
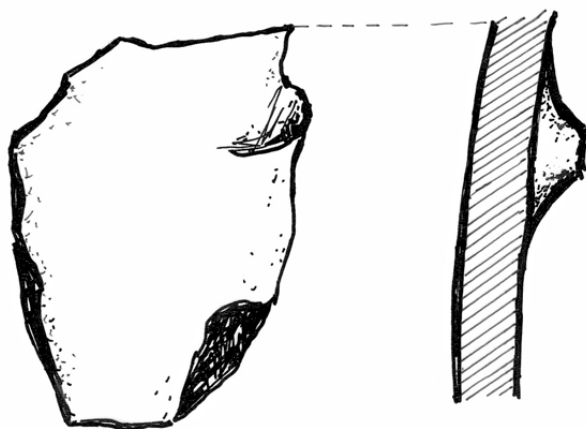
Figura 257. Ceramică descoperită în Situl nr. 6, sondajul S149.

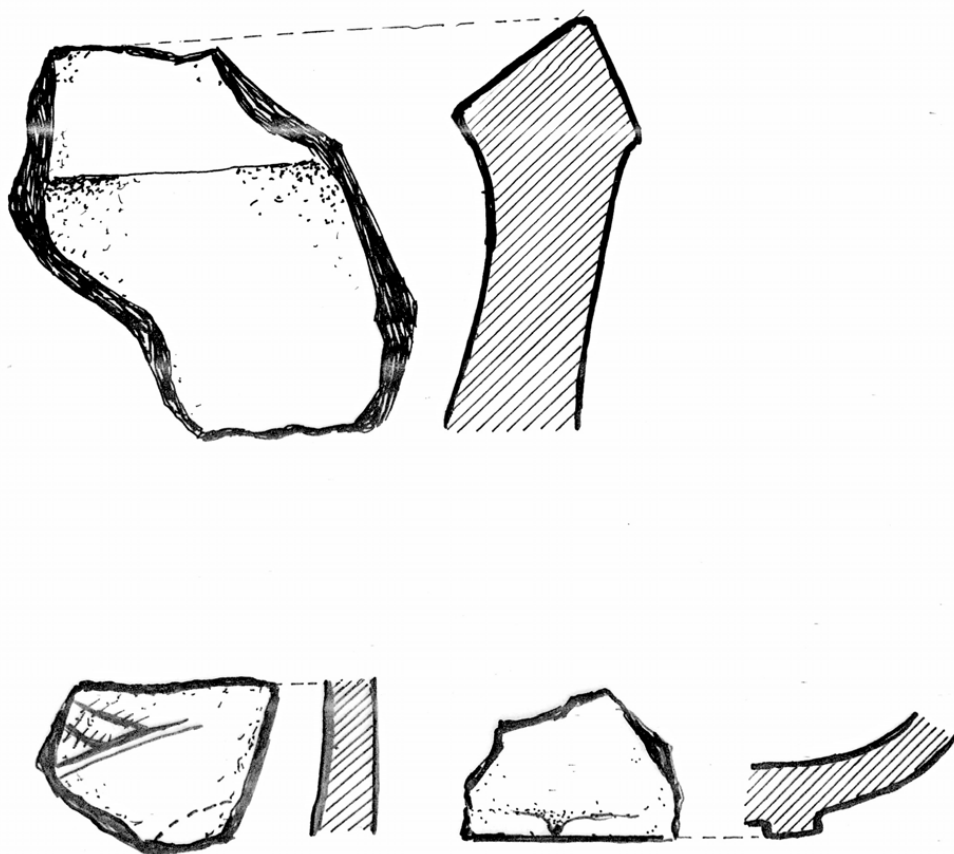
Figura 258. Fragmente de cărămidă din sondajul S93, complexul Cx20.

FRAGMENTE CERAMICE (MEDIEVALE) - VARIANTA OCOLITOARE
TÂRGU JIU Km 13+570- COMPLEX - 17. - SC.1/1
SECȚIUNEA 79/2014

FRAGMENTE CERAMICE EPOCA BRONZULUI VARIANTA OCOLITOARE
TG JIU - SECȚIUNEA 27 - Km 7+700 -
Sc. 1/1

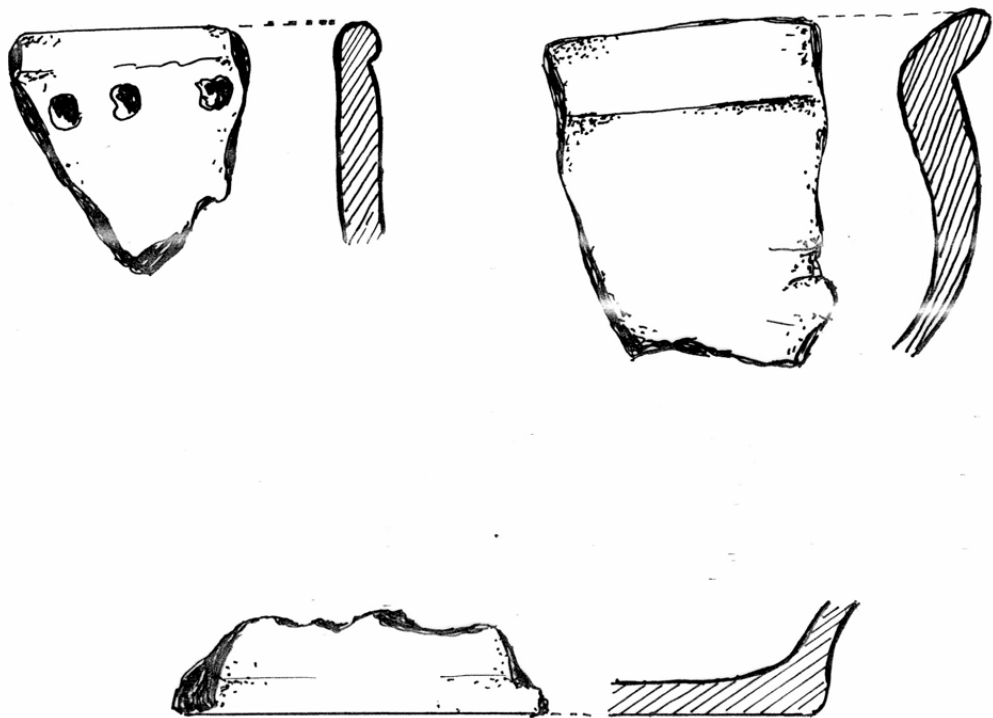

FRAGMENTE CERAMICE EPOCA BRONZULUI

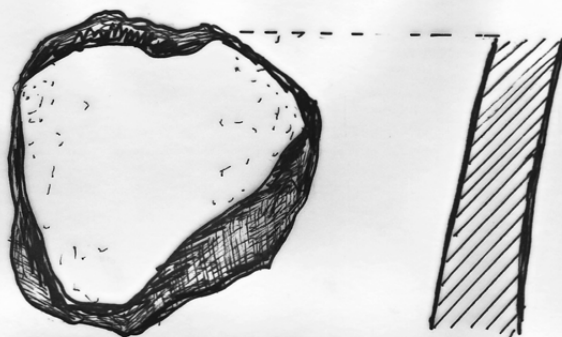
VARIANTA OCOLITOARE TG JIU

SECȚIUNEA 27 - Km 7+700 .

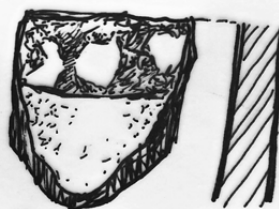
SC 1/1

FRAGMENTE CERAMICE VARIANTA OCOLITOARE TG JIU
SECTIUNEA 27 Km 7+700 SC. 1/1

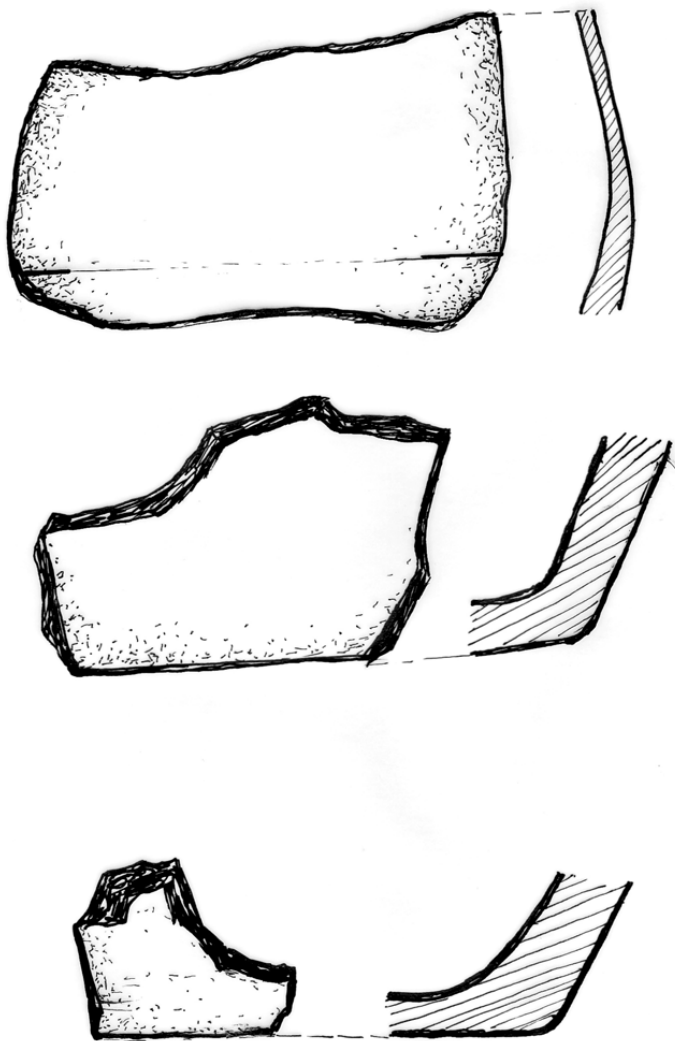

- SECTIUNEA 143 - KM 1 + 200 -

SECTIUNEA 147 KM 1 + 0 20

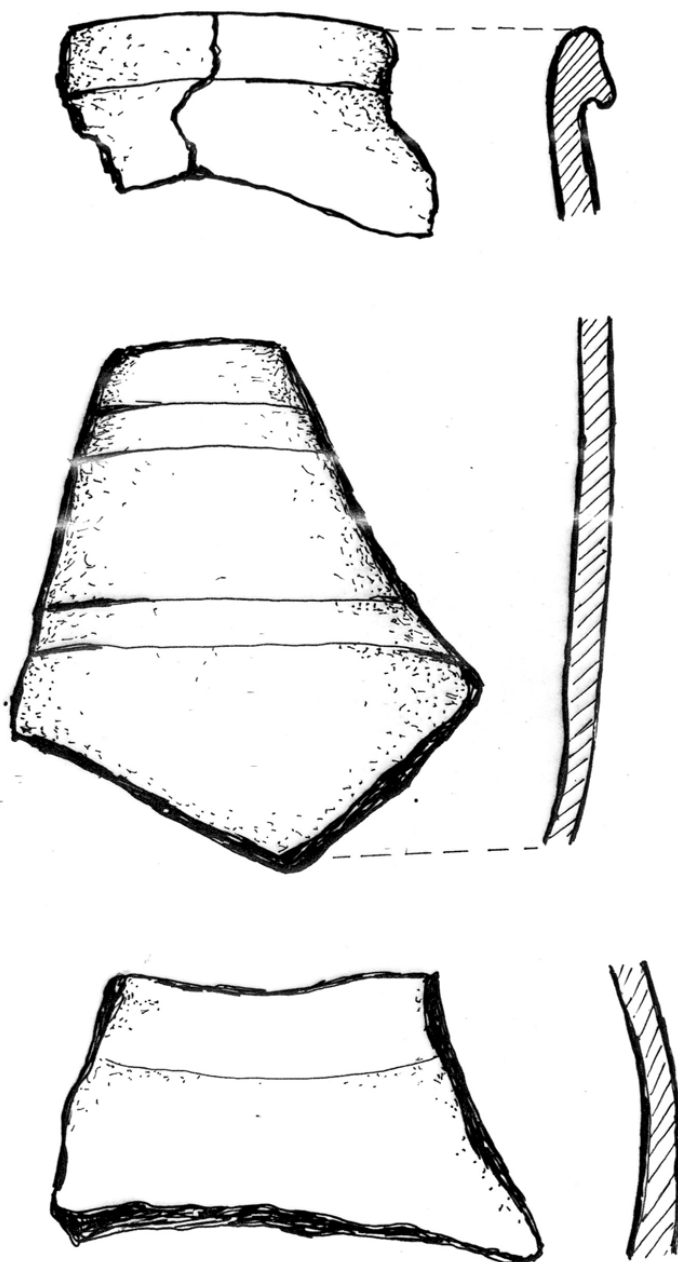
FRAGMENTE CERAMICE (EP BRONZULUI) - VARIANTA OCOLITOARE TG JIU
SC. 1 / 1

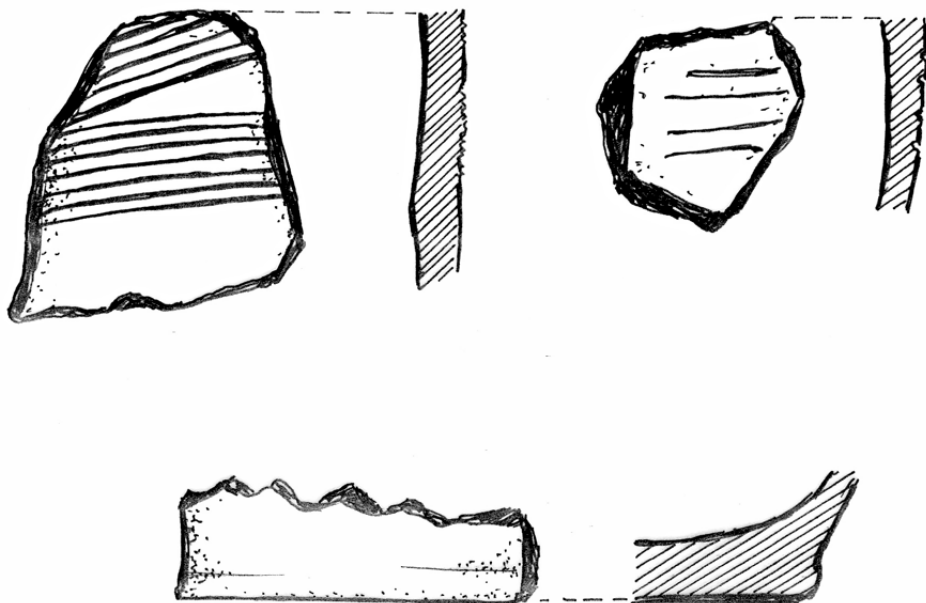
FRAGMENTE CERAMICE (MEDIEVALE) VARIANTA OCOLITOARE T.G. JIU .

Km. 13+570 - COMPLEX 17 - SECȚIUNEA 79 / 2014

SC. 1/1.

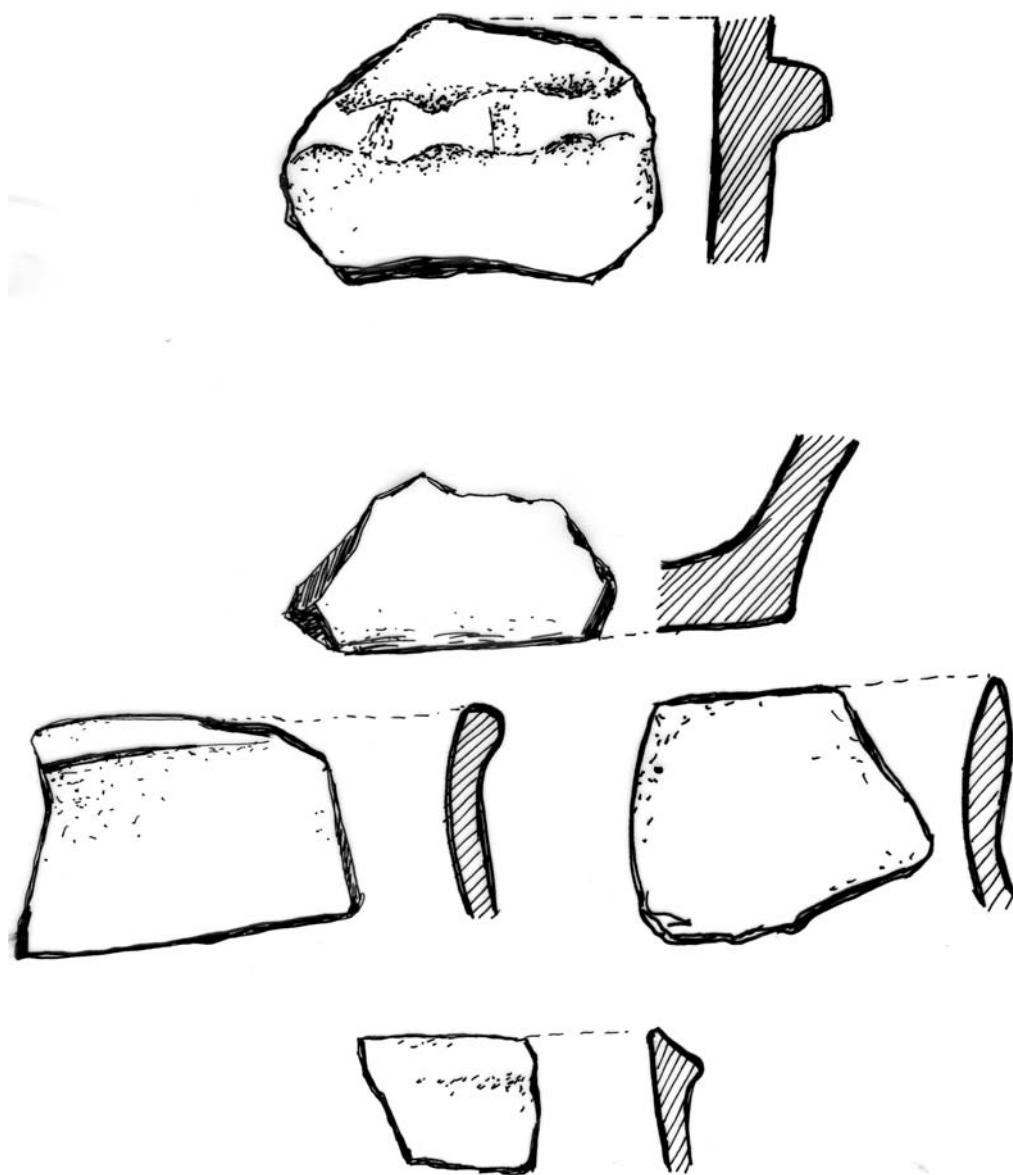
FRAGMENTE CERAMICE (MEDIEVALE) VARIANTA OCOLITOARE
TG JIU - Km. 13 + 570 - COMPLEX 17 SECTIUNEA 79 / 2014
SC. 4/1

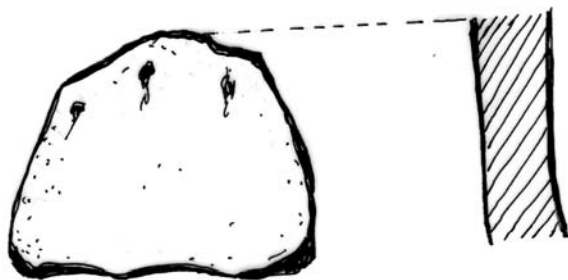
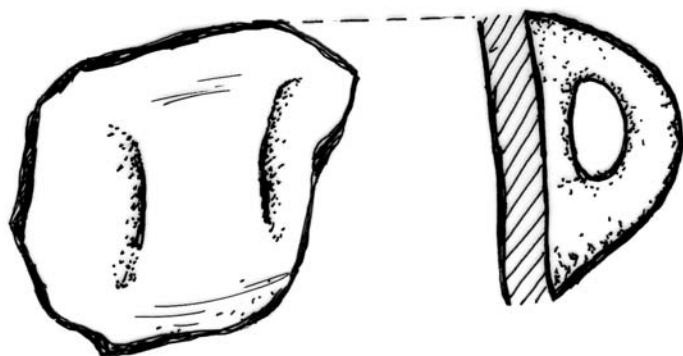
- FRAGMENTE CERAMICE VARIANTA OCOLITOARE TG JIU

SECȚIUNEA 145 Km 1+100

SC. 1/1

FRAGMENTE CERAMICE „CENTURA OCOLITOARE TG-JIU” EST –
 „KM 0+125 – SECȚIUNEA 81 – EPOCA BRONZULUI – SC 1/1.

FRAGMENTE CERAMICE „CENTURA OCOLITOARE TG JIU” KM. 7 + 750
SECȚIUNEA 26 - EPOCA BRONZULUI - SC 1/1 -

FRAGMENTE CERAMICE, CENTURA TG JIU, EST (OCOLITOARE)

SECTIUNEA 149 Km 0+800 / 2014

Sc.1/1.